Влада - Радам!

Голос України

ГАЗЕТА ВЕРХОВНОЇ РАДИ УКРАЇНИ

№ 124 (1624) ♦ Вівторок, 8 липня 1997 року ♦ Ціна договірна

Кабмін — молоді: ми тобі влаштуємо

Сьогодні Верховна Рада заслухає інформацію про забезпечення працевлаштування молоді

Звичайно, правильніше було б говорити про незабезпечення працевлаштування і молоді, і немолоді. І про незабезпечення зарплатою тих, хто начебто працевлаштований. Про це йшлося на нараді голів парламентських комітетів і фракцій та груп, яку провів перший заступник Голови Верховної Ради України Олександр Ткаченко. Скажімо, називалася цифра: 2,5 мільйона молодих людей в Україні не працюють. Тисячі відбувають покарання в тюрмах... А ті, хто на волі, на думку народного депутата України Василя Костицького, потребують захисту. На це й спрямовано запропонований ним законопроект про захист громадської моралі і психіки населення від негативного впливу кіновідеотелепродукції, який він наполягає розглянути в парламенті у першому читанні.

(Закінчення на 2-й стор.).

Яна СТАДІЛЬНА, спеціальний кореспондент «Голосу України» (з Варшави)

Чи може Варшава вплинути на погоду в Мадриді?

У столиці Польщі триває робота шостої сесії Парламентської Асамблеї Організації з безпеки і співробітництва в Європі (ПА ОБСЄ), в якій бере участь делегація Верховної Ради України на чолі з Олександром Морозом.

Голова Верховної Ради України, зустрічаючись із головами Сейму і Сенату Польщі Йозефом Зихом і Адамом Струзиком, висловився за «збереження статус-кво держав і блоків і проведення детального аналізу політичних, економічних, екологічних і релігійних наслідків розширення НАТО». Але загалом, за словами А. Мороза, позиція української делегації залишається незмінною: кожна держава має право на самовизначення, і жодна країна не може накладати вето на рішення іншої щодо її входження в міжнародні організації.

(Закінчення на 4-й стор.).

Хартія, якої боїться наш «славний» уряд

Можна з певністю твердити, що нині більшість положень чинного законодавства України в галузі захисту соціальних та економічних прав громадян відповідає міжнародним нормам. Але ... На жаль, ці положення досі мають суто декларативний характер, тож передбачувані ними права не реалізуються. Що пояснюється і недосконалістю механізмів їх застосування, і надто складною соціально-економічною ситуацією у державі. Отже, права, які не можуть бути застосовані, залишаються таким собі пустоцвітом. А ми хочемо жити краще. Так, як, скажімо, в Європі...

(Закінчення на 6-й стор.).

Місто миру і відправна точка розширення НАТО

Іспанська столиця готова до прийому учасників зустрічі глав держав та урядів країн—членів Організації Північноатлантичного договору. Вона відкривається сьогодні в Муніципальному палаці конгресів, що на території виставкового комплексу імені короля Хуана Карлоса І. Завтра до них приєднаються представники країн, що беруть участь у програмі «Партнерство заради миру». В роботі саміту візьме участь делегація України на чолі з Президентом країни Леонідом Кучмою.

ПЛАНУЄ, ВИМАГАЄ І ОБІЦЯЄ

Кабінет міністрів України затвердив програму невідкладних заходів з виконання завдань, що випливають з доповіді Президента України Леоніда Кучми на урочистих зборах з нагоди 1-ї річниці Конституції. Зокрема, уряд має намір підготувати законопроект про майнову відповідальність підприємств та організацій за невиплату нарахованої зарплати, що передбачає аукціонний продаж ліквідних фондів та валютних ресурсів. Крім того, Кабмін планує підготувати до осені законопроект про звільнення експортерів від сплати податків з прибутку на приріст обсягів експортної продукції.

(Закінчення на 2-й стор.).

Лист на першу сторінку

В Енергодарі свої закони

Ми просимо Президента України виконати свій обов'язок гаранта Конституції та забезпечити на практиці наші конституційні права.

З чиєї мовчазної згоди в нашому місті узаконено незаконні чекові книжки АЕС? Чому в Енергодарі міському бюджету залишають один відсоток від зібраних податків? Чого домагається керівництво міського відділу освіти, скорочуючи вчительський корпус на 30 відсотків?

Михайло Печонкін, президент профспілкового екологічного фонду «Союз-1»; Сергій Панченко, генеральний секретар незалежної профспілки працівників ВО ЗАЕС; Юрій Сидорякін, голова клубу виборців «Єдність».

Енергодар
Запорізької області.

Убито адвоката

У Сімферополі від куль найманих убивць загинув відомий адвокат, керівник адвокатської фірми «Фідес» Юрій Стребуль. Міліція підозрює у вбивстві двох невідомих 22-24 років, на яких оголошено розшук. 39-річний адвокат — один із небагатьох кримських правників, який не боявся захищати в суді місцевих журналістів від зазіхань сильних світу цього.

Врожай-97

«Ви, хлопці, жнивуйте, а я — на поля. Єлисейські!»

Так зметикував собі голова кримського колективного підприємства «Краснодар» Анатолій Бутенко, позбувшись одним махом стількох проблем. Звісно, на Єлисейських полях, кажуть, холодок, там легше забути, що з 15 комбайнів до збирання врожаю готові лише 5, а вояж до Франції коштує півтори тисячі гривень, тоді як борг у зарплаті рідним трудівникам — 70 тисяч, як і те, що за останній рік кількість худоби в господарстві зменшилася вдвічі, а на току й кіт не валявся...

(Закінчення на 3-й стор.).

Постанова Верховної Ради України

Про продовження терміну видачі громадянам України приватизаційних майнових сертифікатів та сертифікатів, що видаються на суму індексації грошових заощаджень громадян України в установах Ощадного банку України і колишнього Укрдержстраху

Верховна Рада України **постановляє:**

1. Продовжити до 1 жовтня 1997 року видачу громадянам України приватизаційних майнових сертифікатів та сертифікатів, що видаються на суму індексації грошових заощаджень громадян України в установах Ощадного банку України і колишнього Укрдержстраху (далі — компенсаційні сертифікати).

2. Фонду державного майна України, Комітету Верховної Ради України з питань економічної політики та управління народним господарством, Комітету Верховної Ради України з питань фінансів і банківської діяльності, Спеціальній контрольній комісії Верховної Ради України з питань приватизації підготувати та внести до 10 вересня 1997 року на розгляд Верховної Ради України проект Закону України щодо подальшого використання приватизаційних майнових сертифікатів та компенсаційних сертифікатів.

Голова Верховної Ради України О. МОРОЗ

м. Київ, 3 липня 1997 року
№ 423/97-ВР

У номер

Кабмін — молоді: ми тобі влаштуємо

(Початок на 1-й стор.).

Усього до завершення роботи сьомої сесії депутати намітили опрацювати близько 70 питань порядку денного. Серед них законопроекти про вибори народних депутатів України, зауваження і пропозиції Президента України до Закону про Кабінет міністрів, а також законопроекти про уповноваженого з прав людини, про ратифікацію Європейської хартії місцевого самоврядування та про підготовку до ратифікації Європейської соціальної хартії.

В економічному блоці нагального розгляду потребують законопроекти про лізинг, про господарські товариства, про природні монополії.

Буде також завершено формування суддівського корпусу, над чим нині посилено працює Комітет з питань правової політики та судово-правової реформи, очолюваний Володимиром Стретовичем. Щодо проблеми боротьби зі злочинністю, то Верховна Рада має намір також розглянути найближчим часом пакет проектів законів — про Національне бюро розслідувань, про стан законності і правопорядку в Україні, а також про податкову державну адміністрацію.

На розсуд сесії буде винесено й вимогу народного депутата Володимира Марченка про виступ у парламенті представника акції протесту масової голодовки членів Прогресивної соціалістичної партії України. Голодуючі пікетують приміщення Верховної Ради. Вони вимагають перегляду бюджету. Крім соціальних висувають і політичні вимоги — саморозпуск парламенту і проведення нових виборів у листопаді 1997 року, відставка уряду з розслідуванням діяльності прем'єра, відставка Президента Л. Кучми і вибори нового глави держави разом із парламентськими, також референдум про соціально-економічний розвиток України та прийняття нової Конституції.

Злочинці не пройдуть

Підписанням Заяви про співробітництво у боротьбі з організованою злочинністю завершилися сьогодні тристоронні переговори між президентами України, Республіки Молдова і Румунії, — повідомляє ДІНАУ-Укрінформ. У документі відзначається: виходячи з необхідності посилення боротьби з організованою злочинністю і підкреслюючи, що таке співробітництво є невід'ємною складовою частиною загальноєвропейських зусиль у цій галузі, президенти дали доручення своїм урядам насамперед вжити необхідних заходів для зближення національних законодавств у боротьбі з організованою злочинністю і тероризмом. Окрім того, урядам доручається посилити боротьбу з незаконним обігом зброї, наркотичних засобів і психотропних речовин. Уряди також мають вжити необхідних заходів для активізації боротьби із злочинністю у зовнішньоекономічній сфері і в галузі оподаткування, а також незаконною міграцією та незаконним перетином кордону, іншими видами протиправних дій.

Голодуватиму, доки не приймуть закон

Минув рік, як прийнято нову Конституцію України. Протягом цього року багато людей, які потерпають від правової сваволі, заглянувши в Конституцію, де передбачений орган парламентського контролю та захисту прав і свобод кожного — Уповноважений Верховної Ради України з прав людини, надсилають листи до парламенту, звертаючись до неіснуючого Уповноваженого.

Незважаючи на все більшу кількість законів, що прийняті і приймаються Верховною Радою, ситуація в державі не поліпшується. Більшості людей стає дедалі важче жити. Це значною мірою наслідок того, що прийняті Верховною Радою закони не виконуються, а орган, який би пильнував за додержанням прав і свобод людини та громадянина, встановлених Конституцією і законами України, і здійснював передбачений ст.101 Конституції України контроль та захист прав кожного, хто до нього звертається, згідно зі ст.55 Конституції України, — ще не створений.

Принципово мало що змінилося в державному будівництві. Баланс між гілками влади — вкрай непропорційний. Система устрою і компетенції державних органів не змінилася на користь створення механізму стримань і противаг між трьома гілками влади. А це — небезпечний показник того, що сьогодні ще відсутні безпереч ні ознаки демократії і правової держави. Парламентаризм — структурно й організаційно надто слабкий. Насамперед тим, що не почали ще працювати належним чином контрольні органи парламенту — вже існуюча Рахункова палата і відсутній, але потенційно дійовий орган — Уповноважений Верховної Ради України з прав людини.

Усі закони, прийняті Верховною Радою, не можуть повністю виконуватися, бо парламент позбавлений постійного і професіонального контролю за додержанням конституційних прав і свобод, які розвинуті в законах. Немає механізму впливу на порушників законів.

Уже другий рік діє Конституція, якою затверджений інститут Уповноваженого з прав людини. Майже два роки в парламенті перебуває законопроект про Уповноваженого. Він був внесений, коли в Росії ще не було такого закону — але вже і Росія прийняла 25 лютого 1997 року подібний закон, а 24 квітня ц. р. такий закон в дуже короткий термін було прийнято в Республіці Узбекистан.

Проект закону «Про Уповноваженого Верховної Ради України з прав людини» я робив не один рік. Вніс його після третьої сесії — 30 серпня 1995 року. Через півтора року після цього, коли 26 грудня 1996 року Комісією з питань прав людини нарешті було прийнято рішення про його внесення на розгляд у першому читанні, відбулися події, в результаті яких проект неодноразово знімався з розгляду у Верховній Раді, а за короткий термін з'явилися ще два альтернативних проекти п'яти авторів.

Строки, встановлені Регламентом для розгляду законопроекту про Уповноваженого, порушені і перевищені вже в кільканадцять разів.

Протягом ось уже майже двох років після внесення законопроекту до парламенту мною використані всі можливості, які тільки є в арсеналі громадянина і народного депутата України. Усі депутати свідки цього.

Після прийняття 20 травня цього року закону про Уповноваженого з прав людини в першому читанні у черговий раз виникла невизначеність для внесення його на розгляд у другому читанні.

Єдиний останній захід, що залишився в мене для впливу на ситуацію, на моїх колег, від яких залежить доля конституційного закону, це здійснення акту совісті —оголошення відмови від їжі на час до прийняття у європейській державі — Україні — закону «Про Уповноваженого Верховної Ради України з прав людини».

Треба поспішати нам усім робити добро для людей. 30 червня 1997 р. я звернувся до наради при Голові Верховної Ради України, щоб зобов'язати Комітет з питань прав людини, національних меншин і міжнаціональних відносин нарешті доопрацювати протягом одного тижня разом із співавтором проект закону і пропозиції, які надійшли від народних депутатів після прийняття закону в першому читанні, і в строк до липня 1997 року внести його Верховній Раді України на розгляд і остаточне прийняття у другому читанні.

У разі чергового порушення цих правомірних вимог Регламенту та прав народного депутата України і неприйняття на нараді при Голові Верховної Ради України 7 липня 1997 р. рішення про розгляд у період 8—10 липня 1997 року проекту закону «Про Уповноваженого Верховної Ради України з прав людини», голодовку я розпочну того ж дня, 7.07 1997р., після закінчення зазначеної наради при Голові Верховної Ради України.

Для забезпечення прийняття вкрай необхідного людям закону беру на себе зобов'язання на час голодовки не залишати Верховної Ради України в межах будинку 5 на вул. Грушевського, постійних комісій на вул. Садовій, 3 та Шовковичній, 4 до моменту прийняття закону "Про Уповноваженого Верховної Ради України з прав людини».

Чекатиму прийняття закону, і тільки після цього поновлю вживання їжі. Я роблю це на спільну користь усіх нас.

Сергій КИРИЧЕНКО, народний депутат України (депутатська група «Соціально-ринковий вибір»).

Депутатові нічого боятися, якщо він злочину не скоював

Минулого тижня голова парламентського Комітету з питань боротьби з організованою злочинністю Григорій Омельченко на сесії Верховної Ради несподівано виголосив заяву про добровільну дачу письмової згоди на притягнення його до кримінальної відповідальності.

На сьогодні це єдиний випадок в історії українського парламенту останніх двох скликань. Як відомо, досі таку згоду Верховна Рада давала всупереч волі звинувачених депутатів, так би мовити, примусово позбавляла їх депутатського імунітету, зокрема Степана Хмару, згодом — Юхима З'вягільського.

Григорій Омельченко, якого Генеральний прокурор звинуватив, цитую заяву, «у зловживанні посадовим становищем, втручанні у діяльність правоохоронних органів, розголошенні даних про валютні рахунки високопосадових осіб, виявлені мною за кордоном, посадовому підлозі, поширенні неправдивих вигадок на адресу вищих посадових осіб держави, у тому числі і Президента України Л. Кучми», не став дочікуватися розгляду офіційного подання Генпрокурора з цього питання на сесію. Одна з причин — він не бажає давати привід для звинувачень ВР у тому, що вона порушує Регламент, затягуючи з розглядом цього питання (подання Генпрокурора внесено ще 21 квітня ц. р.), а також у тому, що за нинішньої матеріальної скрути, розглядає парламент другорядні питання.

Зазначаючи в заяві про безпідставність і абсурдність висунутих проти нього звинувачень, Г. Омельченко водночас наголошує на конституційному принципові рівності всіх громадян України перед Законом та Судом і нагадує, що, дотримуючись цього принципу, ще в липні 1994 року він у числі депутатів-офіцерів публічно заявив про зняття з себе депутатської недоторканності. Тому і цього разу був готовий дати згоду на притягнення себе до кримінальної відповідальності, але за цим до нього ніхто з Генеральної прокуратури не звертався.

«... У разі, — сказано в заяві, — неотримання згоди на притягнення мене до кримінальної відповідальності (на що, мабуть, і розраховують Г. Ворсінов і ті, хто за ним стоїть) кримінальну справу закриють за нереабілітуючих обставин, звинуватвиши в очах громадськості Верховну Раду в тому, що вона в силу корпоративних інтересів «не здала злочинця» —депутата Г. Омельченка. Після цього мене вважатимуть винним у скоєнні злочинів (яких я ніколи не скоював), але не за вироком суду, а на підставі постанови прокуратури і Верховної Ради».

Григорій Омельченко вважає, що депутатові нічого і нікого боятися, якщо він чесний і не чинить нічого протиправного, а тому просить Генпрокурора кримінальну справу направити для розгляду по суті до суду, зауважуючи, що лише суд повинен встановити істину.

Анатолій БЕНЬ.

Планує, вимагає і обіцяє

(Початок на 1-й стор.).

Для стимулювання інвестиційної діяльності передбачено підготувати законопроекти про інвестиційні фонди та компанії, про фонд страхування внесків і про амністію нелегально вивезених капіталів.

Під час обговорення питання боротьби з корупцією та злочинністю міністр внутрішніх справ Юрій Кравченко відзначив поганий стан справ. Було також оголошено догану міністру юстиції Сергію Головатому. Хоча в цілому, порівняно з першим півріччям минулого року, в Україні скоєно на 2% кримінальних злочинів менше.

12 липня відбудеться розширене засідання Кабінету міністрів за участю Федерації профспілок України, на якому планується затвердити графік погашення заборгованості по зарплаті з трьох джерел: держбюджету, місцевих бюджетів та виробничої сфери. За станом на 1 липня заборгованість у зарплаті працівникам бюджетних установ та військовослужбовцям становила 1 млрд. 752 млн. гривень, по пенсіях — 1 млрд. 471 млн. гривень, повідомляє «Інтерфакс-Україна».

ЗАЯВА громадських і політичних організацій та представників науки України

Спілка орендарів і підприємців України та Асоціація роботодавців торгівлі і комерційної сфери економіки України у своєму Зверненні до Президента України як гаранта Конституції («Голос України» 4.07.1997р.), виступаючи за економічні реформи в Україні, справедливо ставлять питання, що при опрацюванні законопроектів та нормативно-правових актів з питань оподаткування та інших актів державного регулювання економікою їх авторам слід керуватися не принципом «державного оброку», а прагненням створити сприятливі нормативно-правові умови для розвитку середнього класу, інвестування суб'єктами господарювання коштів у виробництво з метою отримання легальних доходів — основи наповнення бюджету.

Нестабільність податкової політики, введення все жорсткішого ліцензування та патентування унеможливлюють діяльність в межах офіційної економіки.

Ми в цілому підтримуємо пропозиції Спілки орендарів і підприємців України та Асоціації роботодавців торгівлі і комерційної сфери економіки України стосовно:

внесення змін до Закону України «Про податок на додану вартість» з метою прийняття за базу оподаткування оплачену, а не відвантажену продукцію;

неприйнятності внесення змін і доповнень до Закону України «Про патентування деяких видів підприємницької діяльності», яким передбачається ввести, окрім ліцензування, патентування традиційної торгівлі, громадського харчування, сфери послуг тощо, виходячи з виробничих площ, незалежно від фінансових результатів.

президент Спілки адвокатів України, народний депутат України — В. Медведчук

голова Народного Руху України, народний депутат України — В. Чорновіл

президент Спілки аудиторів України, представник УСПП в ВРУ, народний депутат України — О. Кужель

секретар НДП, народний депутат України — О. Ємець

заступник Голови Федерації профспілок України — Г. Осовий

голова Демократичної партії України, народний депутат України — В. Яворівський

президент Міжнародної Спілки підприємців, народний депутат України — Л. Кравчук

голова НДП — А. Матвієнко

президент Спілки юристів України, народний депутат України — В. Євдокімов

віце-президент Гільдії підприємців м. Києва — Ю. Срібний

генеральний директор Спілки підприємців малих, середніх і приватних підприємств України — Т. Свірус

голова Всеукраїнського об'єднання підприємців, народний депутат України — В. Бабич

президент Асоціації фермерів України — М. Шкарбан

заступник голови Міжнародної спілки українських підприємців, доктор економічних наук, професор — В. Черняк

голова ЦК профспілки працівників торгівлі і громадського харчування — Т. Ясько

голова Республіканско-консервативної партії, народний депутат України — С. Хмара

голова Ради СДПУ народний депутат України — Ю. Буздуган

голова Християнсько-демократичної партії України, народний депутат України — В. Стретович

заступник голови Комітету Верховної Ради з питань економічної політики та управління народним господарством, народний депутат України — М. Чечетов

народний депутат України — В. Симоненко

народний депутат України — П. Осадчук

професор, доктор юридичних наук, завідувач кафедрою цивільного права Львівського держуніверситету ім. Івана Франка — З. Ромовська

голова підкомітету ВРУ з питань підприємництва, народний депутат України — І. Симоненко

голова Прогресивної соціалістичної партії, народний депутат України — Н. Вітренко

голова Центральної Ради Національної конфедерації профспілок України — Ю. Пивоваров

голова УНКП — О. Соскін

Дивитесь у криве дзеркало, панове...

НА ПЛЕНАРНОМУ засіданні сесії Парламентської Асамблеї Ради Європи, що відбулося в кінці червня, розглядалося питання «Бреттонвудські інституції» (Світовий банк та Міжнародний валютний фонд).

Народний депутат України, голова підкомітету Ради Європи з проблем демографії Іван Чиж зазначив, що серйозним і актуальним є намір Ради Європи обговорити діяльність Міжнародного валютного фонду та Світового банку — як провідних фінансових інститутів — щодо їхньої ролі в економічних реформах у країнах Центральної і Східної Європи.

Водночас, вважає І. Чиж, у доповіді є чимало «загальників», за якими приховується намагання обійти гострі кути, щоб, боронь Боже, не образити добропорядне панство, яке заправляє цими інституціями. Як Асамблея має намір на загал позитивно оцінити досягнення бреттонвудських інституцій за півстоліття їх діяльності, то він не заперечував би проти такої оцінки за умови, якби із 180 країн, на які поширюється вплив, бодай половина досягла рівня високорозвинутих.

Навпаки, Міжнародний валютний фонд свою допомогу обумовлює в такий спосіб, щоб, наприклад, фінансової стабілізації було досягнуто будь-що, навіть шляхом ліквідації соціальних програм.

В Україні на межі бідності перебуває понад 40 мільйонів громадян. Цей катастрофічний процес розпочався 1992 року, коли Україна вступила до МВФ і почала реалізовувати політику цінової лібералізації. За монополізму виробництва вона породила гіперінфляцію: ціни тільки за два перших роки так званих «реформ» зросли більш як на 10 тисяч відсотків, а реальна заробітна плата скоротилася вдвічі.

Минуло п'ять років. Інфляція нині мінімальна. Можна було б лише порадіти, якби майже повністю не зупинилося виробництво, особливо у машинобудуванні, легкій промисловості, якби удвічі не знизився його рівень в аграрному секторі. Загалом обсяги валового внутрішнього продукту торік були на 60 відсотків нижчі, ніж шість років тому.

Монетарна стабільність у нас — криве дзеркало, яке приховує і таку трагедію мільйонів, як безробіття й багатомісячна невиплата зарплатні. Яка Європа витримала б ситуацію, коли середня заробітна плата на місяць ледь сягає 60 доларів, а пенсія — 25 доларів, та й ці мізерні суми впродовж кількох місяців не виплачуються? Чому ж тоді така байдужість до інших країн, над якими вчиняють дикий експеримент?

Ще 1994 року уряд України подав на розгляд МВФ Меморандум про економічну політику з метою отримання Системної трансформаційної позики «стенд-бай». Все було у цьому документі, включаючи програму соціального захисту, політику оплати праці, але цікавила вона позикодавців тільки в частині економічної лібералізації та макроекономічної стабілізації через монетарну, кредитну, та політику бюджетних обмежень.

МВФ і Світовий банк лише декларують намір працювати задля зменшення бідності, посилення соціальної безпеки — насправді ж бідність зростає, викликаючи соціальні потрясіння. Останній намір виконавчої влади перекласти тягар утримання житла повністю на плечі зубожілих громадян, котрим не вистачає на прожиток, матиме наслідки дуже серйозні. Робиться це за прямої вимоги МВФ.

Заяви про підтримку системи охорони здоров'я та освіти обертаються ліквідацією начебто зайвих лікувальних та освітніх закладів. То що ж це за допомога, коли її надання зумовлює скорочення лікарень, шкіл, вищих навчальних закладів?

Сільське господарство. 300 млн. дол. США передбачено виділити Україні на структурну перебудову цієї галузі, себто на зміну укладу, який утвердився. При цьому на новітні технології, розвиток галузі, аграрне машинобудування — нічого, якщо не брати до уваги копійки на розвиток насінництва.

Нам кажуть: відмовтеся від держзамовлення на сільгосппродукцію, приведіть у дію механізми регулювання, не смійте дотувати цю галузь. Тоді давайте подивимося, які чинники діють у країнах Європейського Союзу: виробництво регулюється, кошти надаються, дотації зростають. Політика подвійних стандартів?

На нас тиснуть: закривайте Чорнобильську АЕС. Проте Європейський банк реконструкції та розвитку й досі веде незрозумілі ігри навколо виділення кредиту на спорудження другого енергоблоку Хмельницької і четвертого — Рівненської АЕС, які мають компенсувати втрати енергії.

Бреттонвудські інституції справді могли б відігравати велику роль у процесах реформування на користь розвитку держав-учасниць і стабільності у Європі та світі. За умови, коли політика їхня буде чесною, коли акценти буде зміщено в бік основних факторів: реального зростання виробництва, економіки, валового внутрішнього продукту, збільшення кількості робочих місць, вирішення важливих соціальних проблем у країнах, які користуються допомогою МВФ і Світового банку.

Прес-служба Верховної Ради України.

Врожай - 97

«Ви, хлопці, жнивуйте, а я — на поля. Єлисейські!»

(Початок на 1-й стор.).

Жнива в Криму набирають силу. Є господарства, які вже закінчили збирати озимий ячмінь. Кожен з 100 тисяч гектарів дає в середньому близько 30 центнерів цієї культури. У цілому, за останніми даними Держкомстату, хліба скошено на площі 30 тис. і обмолочено на 20 тис. гектарів. Уже є 50 тис. тонн зерна.

Порати лани тяжко, бо з 2,5 тис. комбайнів і тисячі жаток до роботи готові заледве три чверті. Майже 500 комбайнів досі не відремонтовано. У Джанкойському, Роздольненському, Сакському районах не вийшло на поля й половини наявної техніки. Є навіть господарства, де й досі не приступали до ремонту. Про що дядьки думали всю зиму — невідомо. Ось така статистика.

Тим часом стан посівів на 130 тис. га ранніх зернових вимагає роздільного збирання. Навантаження на комбайн у деяких господарствах перевищує 300 гектарів. Це за умови, що значна кількість збиральної техніки вже відпрацювала свої технічні ресурси — тобто може в будь-яку хвилину розвалитись прямо на полі.

Затягнуться жнива — чекай значних втрат, фахівці кажуть, може й третини врожаю. Тож і змушені деякі керівники йти на кабальні умови приватних фірм, які правлять за роботу не менше чверті намолоту.

Хоча рівномірне достигання хлібів створило напруженість в роботі, та критичну ситуацію з технікою дещо згладили рясні дощі — збили темп збирання. Лють вони безперестанку і, як кажуть в народі, не там, де просять, а де косять.

Вносить у жнивний процес корективи й дефіцит пального. Для проведення всього жнивного комплексу необхідно 45 тис. тонн дизпалива. Є 9. Замість необхідних 27 тис. тонн бензину кримчани мають лише 2. А ще треба десь знайти 1,5 млн. гривень, щоб хоч у розпал жнив відремонтувати техніку.

Отож, знову з Криму лунає вимогливе: «Києве, дай!» До того ж негайно. Бо якщо ситуація екстренно не перекине на півострів фінанси й матеріально-технічні ресурси під держзамовлення, на значних площах збирання врожаю може бути зірвано взагалі або затягнеться на непевний час.

Надія кримчан на чергову допомогу з материка справджується. Після тижневої роботи урядової комісії України на чолі з державним міністром Анатолієм Мінченком на півострів уже рушили потяги з цистернами дизпалива. Днями 5 млн. гривень надійдуть для кредитування господарств через Агробанк «Україна».

І ще одне. До початку жнив кримчанам належало заготувати майже дві третини кормів для громадського тваринництва. Не встигли. У Первомайському районі, приміром, накосили всього 4 відсотки від потреби. Вже, напевно, не наздогнати — почались жнивні клопоти, які поглинули всю енергію. Тож замість відновлення поголів'я, мабуть, доведеться чекати ще більшого скорочення стада.

Віктор ХОМЕНКО.

Сімферополь.

Хроніка. Факти. Події

• *Київ*

Потяг рушив

У рамках міжурядової угоди відновлюється пасажирське залізничне сполучення між Україною та Азербайджаном. Перший пасажирський потяг після трирічної перерви прибув до столиці України 7 липня о 19.51 (за розкладом). Після прибуття відбулася церемонія урочистої зустрічі, в якій взяли участь представники уряду, міської адміністрації, Укрзалізниці, а також численна азербайджанська діаспора в нашій країні.

• *Пномпень*

Прем'єри воюють

Солдати другого прем'єр-міністра Камбоджі Хун Сена захопили в Пномпені штаб-квартиру провідної сили правлячої там коаліції, що розпалася — монархічної партії Фунсінпек, яку очолює перший прем'єр-міністр країни принц Нородом Ранаріт: він перебуває нині в Парижі. У Пномпені після запеклих боїв між екс-комуністами Хун Сена та монархістами Нородома Ранаріта, що точилися останні три дні, зберігається відносний спокій.

Асоціація держав Південно-Східної Азії (АСЕАН) почала переговори з обома ворогуючими прем'єр-міністрами, намагаючись домогтися врегулювання ситуації в країні. Однак поки йдеться лише про негайне припинення вогню між екс-комуністами Хун Сена та монархістами Нородома Ранаріта, які раніше входили до правлячої в Камбоджі коаліції.

• *Мехіко*

Вибори — без інцидентів

Без серйозних інцидентів у Мексиці відбулися вибори до Національного конгресу (парламенту). Результати виборів поки невідомі, проте згідно з опитуваннями громадської думки, правлячу Інституційно-революційну партію останніми роками можуть істотно потіснити щонайменше дві опозиційні сили: ліва — Партія демократичної революції та права — партія «Національна дія».

• *Тирана*

Перемогу здобули соціалісти

Згідно з першими попередніми даними, поширеними в Тирані представниками провідних партій — опозиційної соціалістичної та пропрезидентської демократичної, у другому турі парламентських виборів в Албанії соціалісти завоювали ще 12 депутатських місць, одержавши таким чином перемогу в більш ніж третині виборчих округів, де проводили повторне голосування. Кандидатів пропрезидентської демократичної партії обрано в п'яти округах, решта з 32 депутатських крісел дісталася представникам нечисленних партій.

• *Париж*

У голлістів новий лідер

В Об'єднання на підтримку республіки (партії голлістів) — провідної опозиційної партії Франції — новий лідер. На позачерговому з'їзді ОПР, що відбувся в Парижі, його головою обрано 54-річного Філіппа Сєгена.

За повідомленнями кореспондентів «ГУ» та зарубіжних агентств.

Екологія: торг недоречний. Але «зекономити» можна

ЦІЛКОМ серйозно стверджую, що двом державам — світовому лідерові з охорони природи та потерпілій від найбільшого екологічного лиха — є чого повчитися... одна в одної. Таку думку висловила в інтерв'ю «ГУ» Тимчасовий Повірений у справах Фінляндської Республіки в Україні Туула ЮРЙОЛА. Розмова була про екологію — нашу «болючу мозолю» і «предмет гордості» фінляндців.

— Пані Юрйола, Україна і Фінляндія здійснюють близько десяти спільних екологічних проектів. Цю цифру називали представники вашого зовнішньополітичного відомства, які нещодавно побували в Києві. Чи справді ми співробітничаємо в галузі охорони природи?

— Договір, який уклали дві держави під час візиту Президента України до Гельсінкі 1996 року, передбачає спільні проекти в таких галузях, як попередження забруднення водоймищ, повітря, а також збереження енергії. Крім того, Україна і Фінляндія домовилися співробітничати у розв'язанні глобальних проблем, наприклад, таких, як захист озонового шару, збереження різноманітності видів тварин або рослин. Як член Європейського союзу, Фінляндія також бере участь у спільних з Україною екологічних проектах. Один із них — по очищенню водойм. Гельсінкі допомагають Києву здійснювати і міжнародну програму з контролю над ядерними матеріалами.

Чимало прикладів двосторонніх контактів. Давно працюють пліч-о-пліч Західний регіональний центр із захисту навколишнього середовища Західної Фінляндії та Харківська академія екології.

Я пересвідчилася, що українці мають великий інтерес до того, як Фінляндія розв'язує екологічні проблеми. Але у цій галузі ми можемо співпрацювати! В Україні здійснюється чимало дослідницьких розробок, які стали б у нагоді й нашій, й іншим державам.

— Кажуть, що ніде так серйозно не ставляться до охорони природи, як у Фінляндії...

— Справді, для нас надзвичайно важливо оберігати навколишнє середовище, адже північна природа — уразлива. Вперше екологічні проблеми у Фінляндії почали глибоко вивчати 30 років тому. Тоді заповідники становили лише один відсоток території країни, нині — десять, та ми хочемо — п'ятнадцять. (Хоч не можна порівнювати велику й малу країни, проте заповідні зони в Україні не становлять і одного відсотка наших територій. — **Авт.**)

— Екологія — річ коштовна. А Фінляндії вона по кишені?

— Насправді, охорона природи не потребує таких витрат, як це здається на перший погляд. Необхідно зробити лише перші значні «капіталовкладення». А пізніше витрати окуповуються. Фінляндія має приклад паперової промисловості, яку 30 років тому змусили запровадити нові технології, що зменшують шкідливість виробництва. Це недешево, однак нині ці гроші повертаються, бо розробки та проекти екологічно чистого виробництва купують вже й інші держави.

Охорона природи обійдеться «дешевше» ще й тоді, коли зміниться ставлення людей до навколишнього світу. Скажімо, Фінляндія успішно розв'язує проблему відходів, тому що кожен відповідально ставиться до цього. В селі, де живе мій батько, є спеціальні контейнери, куди збирають харчові відходи. Там вони перегнивають, а потім застосовуються як добриво. Для деяких людей це навіть «хобі» — створювати з непотрібного корисне.

Так само кілька контейнерів для різних відходів повсюдно встановлено в містах. У магазинах, наприклад, побачиш ящички для використаних батарейок. А кожен фінляндець, і зокрема, збирає пляшки та пакети з-під молока, щоб потім їх здати в приймальний пункт.

— То ви і в нас здаєте пляшки?

— Щиро кажучи, я не знаю, що в Україні роблять зі скляною тарою, і намагаюся купувати продукти не в ній. Та все одно почуваюся ніяково, викидаючи пляшку на смітник...

— Так само почуваються й українці, адже здати пляшки в нас — справа не з простих... Та наостанок ще запитання. Певно, у Фінляндії розуміють, що екологічні лиха часто не мають кордонів, тож слід опікуватися природою не лише власної держави. Ваші закони, очевидно, забороняють фінським підприємцям організовувати шкідливі виробництва за кордоном? І як ставляться фінляндці до збереження навколишнього середовища за межами батьківщини?

— Немає таких законів! Бо, знаєте, у нас не прийнято засмічувати природу інших країн. За кордоном ми працюємо відповідно до тих же вимог, що й на батьківщині. А ще — нам надзвичайно дорога репутація фінляндців як завзятих «охоронців природи».

Інтерв'ю взяла Надія БЕДРИЧУК.

Тамаз ЛАМСАДЗЕ, «Голос України» (з Тбілісі)

Московський десант у Грузії

МИНУЛОГО тижня в Тбілісі побував заступник секретаря Ради безпеки Росії Борис Березовський, щоб врятувати російсько-грузинські відносини і російську миротворчу операцію в Абхазії, яку можуть припинити 31 липня.

Кажуть, Березовський привозив новий план Москви з врегулювання конфлікту між Сухумі та Тбілісі. Це доволі несподіваний крок Росії і, скоріш за все, він вимушений, тому що офіційний Тбілісі остаточно відкинув запропонований раніше Росією проект угоди. Розроблений в МЗС РФ документ передбачав створення спільної — а не єдиної — Абхазо-Грузинської держави. Грузинська сторона домагалася спочатку повернення біженців і була готова зняти економічну блокаду з автономії, залишивши тимчасово відкритими питання про статус і спільну грошову одиницю.

Фактичний провал миротворчої місії Росії в Абхазії підштовхнув грузинські власті до пошуку нових шляхів врегулювання конфлікту й нових посередників. «Грузія вже шукає альтернативні варіанти продовження миротворчого процесу після виведення із зони конфлікту російських миротворчих сил. До цього активно підключаються члени групи «Друзі Грузії», які поведуть переговори іншим шляхом», — заявив голова парламентського Комітету з безпеки й оборони Реваз Адамія. За його словами, це означає зміну стратегічного курсу Грузії.

На знімку: Абхазія. Поки політики радяться, люди втрачають надії.

Яна СТАДІЛЬНА, спеціальний кореспондент «Голосу України» (з Варшави)

Чи може Варшава вплинути на погоду в Мадриді?

(Початок на 1-й стор.).

У Варшаві представники ВР висловлюються за підсилення ролі Гельсінкського процесу в зміцненні безпеки нашої держави, обговорюють питання розвитку архітектури загальноєвропейської безпеки, виступають за вдосконалення інститутів і механізмів ОБСЄ з метою підвищення миротворчого потенціалу організації.

Усі ці позиції було відображено і в доповіді першого заступника міністра закордонних справ України Антона Бутейка, хоч він і виступав не як представник України, а як член загального комітету з політичних питань і безпеки ОБСЄ. Він підкреслив, що розвиток добросусідських відносин і тісного співробітництва між новими незалежними державами зробить значний внесок у зміцнення стабільності і безпеки на континенті. Разом з цим передбачалося скликати конференцію експертів для обговорення виконання принципів ОБСЄ і опрацювання рекомендацій. Проте після доповіді також йшлося про те, що ОБСЄ в жодному разі не має стати прокурорською, каральною організацією: важливо дотримагися межі між рекомендаціями і санкціями.

У доповіді Антона Бутейка висловлювалося сподівання, що «розширена НАТО, співробітництво альянсу і Росії та особливе партнерство НАТО і України стануть найважливішою кооперативною основою для загальної безпеки в регіоні ОБСЄ».

Варшава, гостинно зустрівши парламентаріїв з 52 держав, завмерла в очікуванні рішень саміту держав — членів НАТО в Мадриді. Виступаючи перед делегатами ПА ОБСЄ, Президент Польщі Александр Квасневський заявив про «відсутність суперечностей між процесом розширення НАТО і зміцненням позицій ОБСЄ на континенті». Він також підкреслив, що «НАТО не послабить ОБСЄ — панєвропейську і трансатлантичну структуру зі своєю специфікою, — яку Північноатлантичний альянс не зможе, та й не збирається замінити».

Активність на сесії виявляють і росіяни. Пролунала їхня заява про те, що Москва готова взяти на себе підготовку Хартії європейської безпеки, а також розробити Статут ОБСЄ з тим, щоб «надати організації правового статусу». І, схоже, ця пропозиція знайде підтримку в певної частини української делегації.

Це та інше обговорювалося під час зустрічі Голови ВР України Олександра Мороза і Голови Державної Думи Росії Геннадія Селезньова. Вони домовились про взаємну підтримку з багатьох питань.

Сьогодні відбудуться вибори керівництва ПА ОБСЄ. Серед кандидатів на пост одного із трьох віце-президентів — Олександр Мороз. Торік главі українського парламенту для перемоги не вистачило одного голосу. Нині його основний суперник — Геннадій Селезньов. Серед інших претендентів — глави парламентів Німеччини, Франції та Італії.

Сесія, що починалася дуже спокійно і дипломатично, стає все жвавішою і цікавішою. Гостроти їй додають дебати із внесення поправок у резолюції ПА ОБСЄ, плановані вибори віце-президентів, можливий виступ «підбурювача спокою» Володимира Жириновського і найголовніше — очікування рішень мадридського саміту. Сьогодні з високої трибуни виступатиме Олександр Мороз.

Верховна Рада України: сьома сесія Хроніка законотворення

Вступна дискусія на сьомій сесії Верховної Ради 1 липня, як і завжди, була гострою. В проголошених заявах і пропозиціях висловлювались докори на адресу виконавчої влади за намагання спровокувати новий виток політичного протиборства. Стосовно парламенту це виявилось, зокрема, у спробі зірвати того дня радіотрансляцію пленарних засідань. Народні депутати ухвалили доручення Генеральній прокуратурі порушити справу про відповідальність за це міністра інформації Зіновія Кулика.

Далі, як і було намічено минулого тижня, сесія продовжила розгляд бюджетних питань. Постатейно, в другому читанні голосувався проект закону «Про введення в дію закону України «Про Державний бюджет на 1997 рік». Прискіпливо дискутувались кожна стаття, кожне положення. Закон прийнято в цілому. Він набуває чинності з 1 січня поточного року. При цьому урядові заборонено змінювати раніше ухвалені суми дотацій і вилучень з місцевих бюджетів. Парламент зобов'язав Кабмін «... вжити заходів до поетапного запровадження у 1997 році прийнятої Верховною Радою України вартісної величини межі малозабезпеченості».

Підсумок дискусії підбив Голова Верховної Ради Олександр Мороз. У його виступі проаналізовано динаміку розгляду бюджетного питання з 1992 року. Зазначено, що виконавча влада щодо цього раз у раз заганяла парламент у глухий кут. Лише з минулого року становище почало змінюватися на краще. Відповідно до Конституції, наголосив О. Мороз, «... бюджетний процес і бюджет 1996 року були відкритими, прозорими. Депутати мали багато інформації щодо показників бюджету. Нам вдалося і бюджетний процес наблизити за своїми параметрами до практики країн розвиненого парламентаризму... Особливої уваги потребує подальше вдосконалення механізмів бюджетного планування. Саме перманентний характер цього процесу вимагає від нас у майбутньому реалізації світового досвіду довгострокового планування бюджету...».

На сесії виступив виконуючий обов'язки Прем'єр-міністра Василь Дурдинець. Він запевнив, що уряд жорстко контролюватиме виконання цьогорічного бюджету і вживатиме заходів щодо вчасної підготовки загальнодержавного кошторису наступного року.

Народні депутати розглянули пропозиції Президента до Закону «Про тимчасову заборону підвищення цін і тарифів на житлово-комунальні послуги, що надаються громадянам України», та до закону «Про внесення змін до Закону України «Про індексацію грошових доходів населення» (повторний розгляд). Голосування з цих питань було вирішено перенести на наступний день.

У другому читанні, постатейно того дня розпочато розгляд проекту закону про основи законодавства України про загальнообов'язкове соціальне страхування.

2 липня, вирішивши процедурні питання, сесія проголосувала розглянуті напередодні пропозиції Президента до Закону «Про тимчасову заборону підвищення цін і тарифів на житлово-комунальні послуги, що надаються громадянам України» та до закону «Про внесення змін до Закону України «Про індексацію грошових доходів населення» (повторний розгляд). Подолати відкладальне вето не вдалось.

Сесія розглянула проект закону про довірче управління майном. Доповідь з цього питання зробив заступник міністра фінансів Андрій Литвин, співдоповідь — член Комітету Верховної Ради з питань фінансів і банківської діяльності Сергій Терьохін. Цим законопроектом передбачається ввести ефективну систему державного регулювання та контролю за діяльністю довірчих товариств. Закон прийняли в першому читанні.

Далі сесія розглянула проект спорідненого з вищезгаданим закону про фінансові операції. Його схвалено у першому читанні.

Стосовно третього із поданих в урядовому пакеті законопроектів — про фонд захисту прав громадян-інвесторів на фондовому ринку — під час вечірнього засідання спалахнула бурхлива дискусія. У підсумку проект визнали концептуально недосконалим і повернули на доопрацювання.

З питання про статус столиці України — місто Київ сесії представили три різновиди законопроекту. Їх проаналізували в своїх доповідях заступник голови Комітету Верховної Ради з питань правової політики і судово-правової реформи Олександр Лавринович, народний депутат України Володимир Чемерис, заступник міністра юстиції Ігор Пукшин. Співдоповідь зробив голова Комітету Верховної Ради з питань державного будівництва, діяльності рад і самоврядування Олександр Стешенко. В ході їх відповідей на запитання, а потім і в обговоренні було висловлено численні конструктивні побажання, зауваження, пропозиції. Визначальною в них була думка про підготовку проекту, який найповніше відповідав би Конституції України, законам «Про місцеве самоврядування в Україні» та «Про місцеві державні адміністрації», а також основним принципам Магдебурзького права.

Відповідно до результатів рейтингового голосування таким, що міг би бути покладений в основу роботи, визнано законопроект, поданий групою народних депутатів на чолі з Володимиром Чемерисом. Сесія прийняла постанову, якою доручила Комітетові Верховної Ради з питань державного будівництва, діяльності рад і самоврядування впродовж тижня підготувати і подати на пленарний розгляд узгоджену редакцію закону.

Сесія розглянула питання щодо змін у складі комітетів Верховної Ради.

Згідно з Конституцією було прийнято поправки до Регламенту Верховної Ради стосовно процедури розгляду відкладального вето Президента.

3 липня відповідно до рішення, ухваленого напередодні, відбулось переголосування пропозицій Президента до Закону «Про тимчасову заборону підвищення цін і тарифів на житлово-комунальні послуги, що надаються громадянам України» за зміненою нормою Регламенту Верховної Ради. Однак і цього разу подолати відкладальне вето, на жаль, не вдалося.

Після доповіді голови підкомісії Комітету Верховної Ради з питань бюджету Володимира Пєхоти сесія повторно в третьому читанні розглянула проект постанови Верховної Ради України про основні напрями бюджетної політики на 1998 рік (Бюджетна резолюція). Постанову прийнято.

У третьому читанні народні депутати таки розглянули проект закону України про оренду землі. Доповідав заступник голови Комітету Верховної Ради з питань агропромислового комплексу, земельних ресурсів та соціального розвитку села Володимир Олексієнко. Під час обговорення промовці зосередились переважно на статтях 9, 10, 19 і 21, що визначають умови оренди і суборенди, правовідносини орендодавця та орендаря, порядок сплати ними податків. Сесія вирішила повторно в третьому читанні розглянути законопроект.

Представляючи на друге читання проект закону «Про електроенергетику», голова підкомісії Комітету Верховної Ради з питань паливно-енергетичного комплексу, транспорту і зв'язку Олег Панасовський привернув увагу народних депутатів до вкрай складного становища, яке склалось в електроенергетичній галузі та загалом в енергокомплексі країни. Було прийнято постанову, в якій, зокрема, говориться: «Провести розгляд питання «Про електроенергетику» в спеціальному режимі, виділивши перед тим 4 години пленарного засідання для з'ясування всіх аспектів проблеми. Провести засідання Верховної Ради з цього питання в середу 9 липня цього року. За наслідками засідання розглянути у другому читанні проект закону «Про електроенергетику» та пропозиції суб'єктів законодавчої ініціативи щодо поліпшення правового забезпечення реформування і функціонування галузі».

Після цього схвалено в першому читанні проект доповнень до Закону «Про підприємства в Україні» (щодо казенних підприємств).

З питання щодо проекту закону про обіг та погашення незатребуваних приватизаційних сертифікатів та створення позабюджетного Фонду соціального захисту доповіли народні депутати Ігор Квятковський та Геннадій Угоров, які представили два різновиди законопроекту з цієї проблеми. Узгоджений варіант доопрацьовувався під час обідньої перерви.

Вечірнє засідання розпочалось розглядом проекту закону про адміністративно-територіальний устрій України. Доповідь зробив голова підкомісії Комітету Верховної Ради з питань державного будівництва, діяльності рад і самоврядування Роман Безсмертний. Після дискусії депутати зійшлись на тому, щоб зазначений парламентський комітет доопрацював законопроект і повторно подав його на пленарний розгляд через тиждень.

Повернувшись до законопроекту щодо приватизаційних сертифікатів, сесія прийняла постанову, в якій, зокрема, говориться: «Продовжити до 30 вересня 1997 року видачу громадянам України приватизаційних майнових сертифікатів та сертифікатів, що видаються на суму індексації грошових заощаджень громадян України в установах Ощадного банку України і колишнього Укрдержстраху... Фонду державного майна України, Комітету Верховної Ради з питань економічної політики та управління народним господарством, Комітету Верховної Ради з питань фінансів і банківської діяльності, Спеціальній контрольній комісії Верховної Ради з питань приватизації підготувати і внести до 10 вересня 1997 року на розгляд Верховної Ради України проект закону про використання приватизаційних майнових сертифікатів та компенсаційних сертифікатів».

У другому читанні прийнято проект закону про професійних творчих працівників та творчі спілки.

Далі член Комітету Верховної Ради із законодавчого забезпечення свободи слова та засобів масової інформації Віталій Шевченко представив сесії проект закону про суспільне телебачення і радіомовлення та законопроект зі змінами і доповненнями до чинного Закону «Про телебачення і радіомовлення». Законопроекти схвалили в першому читанні.

На доповідь Голови Верховної Ради Олександра Мороза було розглянуто кошторис Верховної Ради та структуру її апарату. Прийнято відповідні постанови. Керівником апарату Верховної Ради сесія затвердила Леоніда Горьового.

Верховна Рада ратифікувала Меморандум про порозуміння між Кабінетом міністрів України та урядом Іспанії щодо фінансового співробітництва.

У завершальний день пленарного тижня, 4 липня відбулися звіти уряду. Про причини наростання заборгованості із заробітної плати і пенсій та заходи, що вживаються до її погашення, доповів міністр фінансів Ігор Мітюков, щодо ситуації, яка склалась у зв'язку з відключенням боржників за газ і електропостачання в соціальній та комунально-побутовій сфері, — голова правління акціонерного товариства «Укргазпром» Богдан Клюк.

Зазначалось, зокрема, що у квітні—червні місцевим бюджетам, на відміну від державного, вдалося дещо зменшити борг зарплати освітянам, медикам, іншим категоріям працівників. Що ж до тих, чия доля пов'язана з загальнонаціональним кошторисом, то їх становище погіршало. На 1 червня борг перед ними зріс більш як на 150 мільйонів гривень, порівняно з станом на 1 січня. В цілому він становить по зарплаті з бюджету понад 1,75 мільярда, в госпрозрахункових структурах — 3,5, по пенсіях — близько 1,5 мільярда гривень.

Народні депутати, які взяли участь в обговоренні звітів, конструктивно критикували виконавчу владу за хибність шляху, обраного нею для трансформування економіки. Зокрема, підкреслювалось, що жорстка монетарна політика працює проти держави.

На засіданні виступив виконуючий обов'язки Прем'єр-міністра Василь Дурдинець. Він запевнив, що уряд посилює контроль за виконанням бюджету. За нецільові витрати коштів винні нестимуть сувору відповідальність. Для послаблення платіжної кризи готуються радикальні заходи щодо вдосконалення системи оплати праці, пенсійного забезпечення, індексації поточної заборгованості з урахуванням інфляції.

З розглянутого питання сесія прийняла відповідну постанову.

За дорученням Комітету Верховної Ради із забезпечення свободи слова та засобів масової інформації голова підкомісії комітету Сергій Аксененко зробив доповідь стосовно проекту закону про запровадження статутів Національної телекомпанії та Національної радіокомпанії України. Його прийнято в першому читанні.

З питання щодо пропозицій Президента до Закону «Про внесення змін до Закону України «Про вивізне (експортне) мито на живу худобу та шкіряну сировину» депутатів поінформував перший заступник міністра сільського господарства і продовольства Віктор Пабат. Дискусія засвідчила: втретє обговорюваний Верховною Радою законопроект ще не доведений до належної досконалості, не повністю відповідає мінливим реаліям життя. Але скасувати його, як пропонує Президент, було б великою помилкою, ускладнило б і без того тяжкі умови вітчизняного товаровиробника. Голосування документа відкладено.

Пленарні засідання продовжаться сьогодні — з 8 липня.

Прес-служба Верховної Ради України.

ЗАКОН УКРАЇНИ

Про внесення зміни до Декрету Кабінету Міністрів України від 11 січня 1993 року «Про Єдиний митний тариф України»

Верховна Рада України **постановляє:**

1. Частину четверту статті 2 Декрету Кабінету Міністрів України від 11 січня 1993 року № 4-93 «Про Єдиний митний тариф України» (Відомості Верховної Ради України, 1993 р., № 12, ст.107, № 28, ст.301; 1994 р., № 20, ст.117; 1996 р., № 8, ст.31; 1997 р., № 3, ст.6, № 8, ст.62) замінити частинами четвертою та п'ятою такого змісту:

«Зміна ставок мита, передбачених Єдиним митним тарифом України, здійснюється Верховною Радою України.

До законодавчого врегулювання питань про Єдиний митний тариф України відповідно до Конституції України та Закону України «Про систему оподаткування» Кабінет Міністрів України має право змінювати ставки мита щодо товарів та інших предметів, які переміщуються через митний кордон України, крім підакцизних товарів (предметів) та товарів (предметів), щодо яких ставки мита встановлені законами України. При цьому забороняється зменшувати ставки мита для окремих юридичних та фізичних осіб і за окремими контрактами або звільняти їх від сплати мита та переносити терміни його сплати».

2. Цей Закон набирає чинності з дня опублікування.

Президент України
Л. КУЧМА.

Київ,
12 червня 1997 року.
№ 337/97-ВР.

ЗАКОН УКРАЇНИ

Про внесення змін до Закону України «Про ставки акцизного збору і ввізного мита на спирт етиловий та алкогольні напої»

Верховна Рада України **постановляє:**

I. Внести такі зміни до Закону України «Про ставки акцизного збору і ввізного мита на спирт етиловий та алкогольні напої» (Відомості Верховної Ради України, 1996 р., №.28, ст.131; 1997р., №.15, ст.116):

1. У статті 1 викласти опис товарів кодів 22.05, 22.06 в такій редакції:

«22.05	Вермути та інші вина виноградні натуральні з добавкою рослинних або ароматичних екстрактів (з урахуванням статті 3 цього Закону)	0,5 екю за 1 л	2 екю за 1л
22.06	Інші напої зброджені (сидр яблучний, сидр грушевий — перру, медовий напій) (з урахуванням статті 3 цього Закону)».	0,5 екю за 1 л	0,5 екю за 1л

2. Статтю 3 викласти в такій редакції:

«3. Встановити тимчасово до 1 січня 2000 року ставки акцизного збору на такі товари, вироблені в Україні з вітчизняної сировини:

вина виноградні натуральні ординарні сухі (коди 22.04 21100 — 22.04 21290, 22.04 29100 — 22.04 29290) — 0,02 екю за 1 літр;

вина виноградні натуральні ординарні кріплені (коди 22.04 21310 — 22.04 21390, 22.04 29310 — 22.04 29390) — 0,1 екю за 1 літр;

вина плодово-ягідні (коди 22.06 00930, 22.06 00990) — 0,2 екю за 1 літр;

коньяки, бренді, витримка яких не менше 3 років (код 22.08 20), — 0,25 екю за 1 літр 100-відсоткового спирту;

виноматеріали, що реалізуються посередницьким організаціям та населенню (код 22.04 30), — 0,15 екю за 1 літр;

вермути та інші вина виноградні натуральні з добавкою рослинних або ароматичних екстрактів (код 22.05) — 0,15 екю за 1 літр».

II. Цей Закон набирає чинності з дня його опублікування.

Президент України
Л. КУЧМА.

Київ, 12 червня 1997 року.
№ 339/97-ВР.

ХАРТІЯ, ЯКОЇ БОЇТЬСЯ НАШ «СЛАВНИЙ» УРЯД

(Початок на 1-й стор.).

У «зоні» і поза...

Але такий механізм вироблено, і він є обов'язковим до виконання. Його містить Європейська соціальна хартія. Це один із авторитетних правових документів, що якраз і забезпечує функціонування системи захисту прав людини. Зона його дії — держави, які входять до Ради Європи і ратифікували переглянуту (у бік розширення прав громадян і гарантій їх дотримання) Європейську соціальну хартію. Це дев'ять країн — Франція, Італія, Швеція, Португалія, Греція, Фінляндія, Данія, Кіпр, Бельгія. На жаль, Україна до цієї завидної зони не входить...

Будемо сподіватися — поки що не входить. Підстав оптимізмові певною мірою додало підписання 2 травня 1996 року міністром закордонних справ України Геннадієм Удовенком Європейської соціальної хартії, а також проведення в Києві (лютий 1997 року) семінару Ради Європи з питань ЄСХ, у роботі якого взяли участь експерти РЄ та представники відповідних міністерств і відомств, народні депутати України.

Висновок семінару: прийняття соціальної хартії —настійна потреба для України. Точніше сказати — для її громадян. А це речі далеко не однозначні. Бо той факт, що продекларований в нас не реалізується, свідчить і про можливості, і про певну позицію держави в особі її виконавчої влади. Будьмо відверті: втілення Хартії — це реальне забезпечення гарантій економічних та соціальних прав громадян України: на працю, проведення колективних переговорів, на соціальну та медичну допомогу, рівноправність чоловіків і жінок у сфері професійної зайнятості та багато інших.

Чи може і, даруйте, чи хоче цього держава?

Рекомендовано — утриматися

На певні роздуми наводить доповідна записка Міністерства закордонних справ України з викладом позиції щодо ратифікації Європейської соціальної хартії. Віддавши належне позитивним моментам її застосування, цей документ далі «ненав'язливо» підводить до певних висновків. Шляхом наведення ось таких аргументів:

«Як свідчить практика, не всі держави Західної Європи, які ратифікували цей правовий документ Ради Європи, неухильно дотримуються його вимог через низку причин, зокрема — недосконалість національного законодавства в соціальній сфері та відсутність коштів, необхідних для реалізації прав, передбачених Хартією.

Враховуючи досвід держав — учасниць Хартії та жорстку систему моніторингу в рамках Ради Європи, країни Центральної та Східної Європи, які кілька років тому підписали Європейську соціальну хартію, ще досі не ратифікували її через неспроможність виконувати положення Хартії в повному обсязі.

З огляду на викладене та у зв'язку зі складною соціально-економічною ситуацією в Україні, Міністерство закордонних справ та Міністерство юстиції України вважають за доцільне утриматися від ратифікації Європейської соціальної хартії найближчим часом.

На даному етапі необхідно зосередити увагу органів державної влади України на докладному вивченні цього правового документа Ради Європи, поступовому приведенні законодавства нашої держави у відповідність до його положень та вдосконаленні механізмів застосування чинного національного законодавства у соціально-економічній сфері».

Ось такі рекомендації: неквапом та повагом «вивчати», поступово «приводити у відповідність» чинне законодавство. Що практично означає — не діяти, а пливти за течією або ж — куди крива вивезе. Тоді як плин часу і суворі реалії життя настійно вимагають зовсім інших підходів: діяти оперативно, конкретними заходами відповідати на вимоги життя. Зокрема — в законотворчому процесі, де вже сьогодні є нагальна потреба «приводити у відповідність» багато чого назрілого.

Ось приклад. Під час розгляду проекту закону про порядок вирішення колективних трудових спорів (конфліктів) гостро постало питання про те, що приймати цей закон можна лише після ратифікації Європейської соціальної хартії і на основі її визначальних положень. Так записано й у постанові, прийнятій сесією з цього питання. Отже, відсидітися, нібито не помічаючи вимог сьогодення, не виходить!

Ще один приклад. 15 травня Комітет Верховної Ради з питань соціальної політики та праці розглядав питання про умови, виходячи з обставин сьогодення, ратифікації Європейської соціальної хартії. Думки сходилися в одному — треба, бо на часі! Зовсім на іншому у своєму листі наполягав Кабмін: відкласти, доки не буде створено належних соціально-економічних передумов.

Але ж добре відомо, що в осяжному майбутньому сподіватися на це — звичайне окозамилювання або, принаймні, наївне самонавіювання. Крок уперед — два назад...

Уряд маневрує

Іван ЧИЖ, заступник голови Комітету з питань соціальної політики та праці Верховної Ради, голова підкомітету Ради Європи з питань демографії:

—Те, до чого зобов'язує ратифікація Хартії, надто серйозно має контролюватися, а в разі недотримання обов'язкових умов — тягне за собою відповідні наслідки.

Європейська соціальна хартія — це одна з несучих конструкцій Ради Європи. Вона доповнює і розвиває Конвенцію прав і свобод людини. Тож ратифікація Хартії означає взяття державою на себе високих зобов'язань щодо гарантування й практичного забезпечення тих прав людини і громадянина, які, власне, й визначають поняття — європейський спосіб життя. До якого нам сьогодні не просто далеко, а надто далеко...

Ситуація на сьогодні склалася не проста і в чомусь навіть двозначна. Уряд, в особі Міністерства закордонних справ, Хартію підписав. Однак ратифікувати її не поспішає. На цьому наполягають народні депутати, відстоюючи законні права своїх виборців.

—Сьогоднішня ситуація, — доповнив І. Чиж, —зумовлена тим, що уряд, не виборсавшися з обсяїх його проблем, не бажає брати на себе зайвого (зрозуміло —для нього!) клопоту. Бо ж за ратифікацією настає дуже серйозна вимога щодо виконання обов'язків, які держава бере на себе. Не дотрималася їх — застосовуються суворі санкції, аж до виключення країни-порушника із членів Ради Європи. Наш уряд знає, що виконання обов'язкових умов йому не під силу. Тож і маневрує, щоб у такий спосіб відкласти час свого неминучого банкрутства...

На гривню дати — на дві забрати

Юрій ДОНЧЕНКО, народний депутат України, учасник семінару «Європейська соціальна хартія»:

—У ході роботи цього представницького форуму українські фахівці ознайомилися з досвідом практичного застосування країнами Європи положень Європейської соціальної хартії, з міжнародно-правовими наслідками приєднання до Хартії, а також порядком функціонування її контрольного механізму. Висновок такий: введення в дію механізму Хартії нам конче потрібне. Тоді ж було визначено її потреби України у процесі підготовки до ратифікації цього документа. Природно, постало питання: чого ж ми вичікуємо? Чи в інтересах народу України зволікання? Цю позицію було доведено до уряду. Однак, м'яко кажучи, ентузіазму не викликала. Уряд обмежився хитрим ходом: Хартію було підписано, але, як у тому анекдоті, — це ще нічого не означає...

Хіба що одне — реалізацію все тієї ж хитрої політики подвійних стандартів. На гривню дати — на дві забрати. Це політиканство моральних банкрутів...

Повторюю, уряд вдається до маневрування. Бо обставини змушують. Але, зрештою, чому бути, того не минути. А зблизька проблема має такий вигляд.

Основні напрями Хартії та механізм її дії визначають і гарантують реалізацію прав і свобод громадян, покриваючи соціальний масив. Власне, це те, що ми вже фактично мали за радянських часів. І якби про ратифікацію Хартії йшлося, скажімо, у 1987 або й 1990 роках, то проблем з нею не було б жодних.

Коментар оглядача

Реформи потрібні. Але які?

Ратифікувати Європейську соціальну хартію таки доведеться. Навіть якщо уряд цього й не хоче — життя змусить. І чим швидше, тим ефективніше запрацюють реформи, котрі досі пробуксовують. Коли у Верховній Раді обговорювали питання про повне введення закону про оплату праці, Іван Чиж наполягав на негайному й радикальному реформуванні системи оплати праці. В який спосіб? Піднявши рівень середньої місячної зарплати до 300 —500 доларів. А щоб не зірвати лавину гіперінфляції, зафіксувати ціну податком. Тобто, піднявши ціну на товар на 10 відсотків, одержиш підвищення податку на 15 відсотків. Це відразу відбило б апетити безконтрольно накручувати ціни, що маємо сьогодні. Як наслідок, зросла б купівельна спроможність населення. Це оживило б нашу «лежачу» економіку, бо підприємства, нарешті, одержали б оборотні кошти. І вже за квартал, найбільше — за півроку, став би відчутним процес одужання нашої економіки. Ось такі реформи сьогодні потрібні Україні. Але для цього треба зламати систему монетаризму, яка душить економіку...

Як видно, ратифікація Європейської соціальної хартії і дієвість (точніше — бездієвість) наших економічних реформ пов'язані, як мовиться, прямо. Справді, ратифікація змусила б уряд реалізувати, зокрема, реформування системи оплати праці. А нині в цій життєво важливій сфері — цілковите свавілля з боку виконавчої влади. Коли безкарними залишаються масові невиплати зарплати, пенсій, стипендій та інших соціальних платежів. Звідси правомірний висновок: затримка ратифікації Європейської соціальної хартії — палиця у колеса реформ в Україні.

Можна з певністю твердити, що ратифікація та подальше послідовне втілення в життя положень Європейської соціальної хартії дало б можливість убезпечити нашу країну від багатьох соціальних потрясінь. Умови Європейської соціальної хартії навіть за нинішньої скрути є цілком прийнятними. Передусім це: ст. 1 — право на працю; ст. 5 — право на організацію (об'єднання у профспілки тощо) ; ст. 6 — право на ведення колективних переговорів; ст. 12 — право на соціальне забезпечення ; ст. 13 — право на соціальну та медичну допомогу; ст. 16 — право сім'ї на соціальний захист тощо.

Як бачимо, нічого неприйнятного тут немає.

Хоча для сумнівів деякі підстави залишаються. Так, Хартія передбачає надання соціального захисту іноземним робітникам, переселенцям та деяким іншим категоріям. Для України це — камінь спотикання. З одного боку, це означало б певний захист сотням тисяч наших робітників, які змушені були податися в пошуках роботи до Польщі, Чехії, Словаччини та в інші країни. Нині вони практично безправні, бо в абсолютній більшості працюють нелегально. Одна з чеських газет навіть дозволила собі такий випад: українці — гірші за циган. Тож Хартія може захистити цих людей від дискримінації.

Але є й зворотний бік проблеми. Відомо, що в Україні нині перебуває кількасот тисяч осіб, які не мають українського громадянства й живуть тут напівлегально. Згідно з положеннями Хартії, їх доведеться забезпечувати роботою, житлом, соціальними виплатами. До цього Україна не готова.

Отже, певні колізії залишаються. Але якщо на терези доцільності покласти часткове й загальне, то переважає загальне. З цього, вочевидь, і треба виходити.

Іван ДМИТРЕНКО.

Уряди міняємо, а висновків не робимо,

або Світле майбутнє можна побачити лише через прозору економічну політику

1. Стратегія проти стихії

ПІСЛЯ приходу соціал-демократів та Аграрної партії до влади в Польщі у вересні 1993 р. багатьма фахівцями, особливо відставними ідеологами «шокової терапії», будувалися найпохмуріші прогнози. Однак вони не справдилися. Темпи зростання, яке почалося у 1992 р. з 2,6 %, підвищилися у 1994—1995 рр. до понад 6 %, а в 1996 р. очікувалися на рівні 4,8—5,3 %. Важливо, що подвоєння темпів відбувалося на тлі стабільного зниження рівня інфляції — з 35,3 % у 1993 р. до 27,8 у 1995-му та 17—21 % у 1996 р. З 1993 р. відбувається випереджувальне зростання промислового виробництва, порівняно з ростом ВНП, що свідчить про зміцнення виробничого потенціалу країни та ефективний інвестиційний процес. Безробіття, яке становило 17 % у 1993 р., а в окремих регіонах сягало 30 %, скоротилося до 14,6 % вже в 1994-му, хоча ця проблема і нині гостра.

Що ж стало причиною яскравого успіху польських реформ, який тим більш помітний на чорному тлі триваючого спаду в Україні? Чи є це свідченням успіху «шокової терапії», про що поспішили заявити прибічники цього середньовічного засобу лікування в інших постсоціалістичних країнах? Чи, може, в дію вступили зовсім інші, непомітніші чинники?

Ключовим чинником злому на краще в польській економіці на межі 1993—1994 років стала програма дій уряду, запропонована міністром фінансів нового уряду Польщі, першим віце-прем'єром Гжегожем Колодком та прийнята сеймом у квітні 1994-го, хоч деякі заходи, включені до неї, вживались уже одразу після формування уряду. Вона вчасно заступила місце шокотерапії, яку, як відомо, не може довго зносити навіть здорова економіка, вдало підхопила виниклі тенденції до макроекономічного налагодження та вправно спрямувала їх у потрібне річище.

Програма, що одержала назву «Стратегія для Польщі», не є господарським планом, не ставить конкретних завдань та доручень. Це — середньо- та довгострокові зобов'язання уряду щодо економічної політики, які встановлюють послідовність і цілеспрямованість його економічної стратегії, тим одночасно дають економічним суб'єктам інформацію про те, в якому макроекономічному середовищі вони функціонуватимуть. Останнє дає фірмам фундамент для побудови своїх економічних стратегій, які враховуватимуть заплановані зміни в податковому, митному законодавстві, інвестиційну політику та її пріоритети тощо. У квітні 1996 р. прийнято Пакет 2000» — стратегічні завдання у сфері та орієнтири, які розвивають ідеї «Стратегії...», приводячи їх у відповідність до сучасних умов.

Очевидно, некоректними будуть порівняння «Стратегії для Польщі» з програмою діяльності українського Кабінету міністрів, хоч вони й напрошуються. На жаль, в останній чомусь не простежується власне стратегії, це, скоріше, перелік заходів, які непогано було б зробити, якби час та здоров'я. До того ж, написано її суто на термін повноважень уряду, що, безперечно, обмежило політ фантазії авторів.

«Стратегія для Польщі» має за орієнтир зниження суспільної ціни реформ, висуваючи концепцію «збалансованого розвитку»: зростання у 1994—1997 рр. ВВП на 22 % при макроекономічній стабілізації, збільшенні реальної заробітної плати на 11 % та скороченні безробіття. Вона формулює 14 вузлових програм: трудове партнерство та регулювання заробітної плати; реформа соціального забезпечення; протидія безробіттю; управління держмайном та перетворення власності; середньострокова фінансова стратегія; розвиток та реформа фінансового сектора; безпека господарського обороту та абсорбція «тіньової економіки»; міжнародна конкурентоспроможність; екологія; житлове будівництво; інтеграція до ЄС.

Перш за все в кожній з програм встановлено чіткий діагноз теперішнього стану проблеми, виходячи з якого визначено цілі, засоби їх досягнення, загрози, що можуть виникнути в процесі цього, та головний критерій використання програми, який розкриває, власне, її кінцеву мету. На відміну від програми дій, скажімо, українського уряду, розділи польської «Стратегії...» значно менш конкретизовані, зате жорстко структуровані та підпорядковані єдиному орієнтиру.

У програмі проголошувалося продовження застосовуваних попереднім урядом фіскальних обмежень, курсу на скорочення дефіциту бюджету до 2—3 % ВВП у 1997 р., жорсткої грошової політики, лібералізації торгівлі та цін, подальшої приватизації, однак ці та інші заходи ринкової трансформації вживаються тепер у певній визначеній узгодженій послідовності як засоби, зорієнтовані на досягнення поставленої мети — побудову розвиненої ринкової економіки мінімальною соціальною ціною. Отже, новий уряд Польщі переорієнтував трансформаційний процес із стихійної руйнації командної економіки на свідоме формування ринкової економіки, слушно зауваживши, що це для здоров'я корисніше, та відкинувши «озвучену» свого часу Дж. Саксом романтичну ілюзію про те, що «ринок утворюється в момент відходу бюрократів, які займаються центральним плануванням».

2. Про дві великі різниці

Для фінансового забезпечення прийнятої програми здійснюється інтенсивна реструктуризація фінансового сектора: приватизація банків, більшість із яких поки що належить державі, підтримка концентрації банківського капіталу, розвиток спеціалізованих банків. Це, на думку авторів програми, повинно сприяти зниженню процентних ставок, причому процент за депозитами має знижуватись повільніше, ніж процент за кредитами, сприяючи перетворенню заощаджень в інвестиції.

Поліпшення економічного становища та підвищення життєвого рівня населення дали змогу запланувати зменшення частки державних витрат у ВВП, які становили у 1994—1995 рр. 32—34 %, а з 1997 р. — зниження податкових ставок для фізичних осіб. Уряд пообіцяв не вводити податку на капітал до 2000 р., натомість плануючи збільшити збируваність податків з «тіньового сектора», який на 1994 р. оцінювався в 18—20 % ВВП. Посилення фіскальних обмежень, втім, поєднується зі стратегією підтримки інвестицій шляхом податкових пільг та зниження прибуткового податку.

У програмі мужньо визнано, що попередній уряд приділяв непропорційно велику увагу проблемам приватизації і неналежну увагу поліпшенню управління держпідприємствами. Тому проголошено курс на планомірну реорганізацію державного сектора замість його стихійної деструкції. Якщо раніше приватні підприємства перебували у кращих умовах, порівняно з державними, то тепер їхнє становище зрівнялося. Здійснюється комерціалізація та приватизація управління на держпідприємствах.

Власне приватизація з 1994 р. була зорієнтована, перш за все, на передачу управління з метою підвищення ефективності підприємств та забезпечення доходу державного бюджету від приватизації для покриття дефіциту. У зв'язку з цим як виконавчий критерій «приватизаційного блоку» програми визначено не кількість приватизованих фірм, як це зроблено, наприклад, в українській програмі, а саме реальне поліпшення показників рентабельності підприємств. Уряд, згадавши, що він врешті-решт відповідальний за тих, кого приручив, зберігає за собою право в ході приватизації виставляти новому власникові певні умови стосовно збереження чи збільшення числа робочих місць, інші умови використання колишнього держмайна.

Важливо зазначити, що незважаючи на те, що в 1996 р. приватним сектором Польщі вироблялося майже 60 % ВВП, значна частина приватних підприємств виникла не в результаті приватизації, а як нові господарські інвестиції. Отже, фінансові ресурси використовувалися в цих випадках на збільшення загального економічного потенціалу країни, а не на непродуктивну зміну форми власності та наступне «проїдання» коштів через держбюджет.

Необільшовицькій думці колишнього міністра промисловості Польщі Тадеуша Сирійчика про те, що найкращою промисловою політикою є відсутність будь-якої промислової політики, на яку він спромігся 1991 року, новий уряд протиставив активне сприяння інвестуванню в перспективні галузі, полегшення доступу малих та середніх фірм до кредитів, підтримку інновацій, маркетингових досліджень, експортних кредитів, тобто держава стала активним чинником структурної перебудови економіки. Структурна політика формується з урахуванням впливу на рівень безробіття: в трудонадлишкових регіонах створюються пільги для трудомістких галузей, здійснюються державні інвестиції в розвиток технічної інфраструктури.

Одним із розділів нової промислової політики стала адресна допомога аграрному виробництву в конкуренції із субсидованим сільгоспекспортом з Європи: преференційні кредити, фінансова допомога, податкові пільги, сприяння розвиткові середніх та великих господарств у рослинництві та дрібних — в овочівництві, підтримка вертикальної інтеграції, інформаційне та технічне забезпечення. Важливо, що спроба стрімко змінити структуру сільгоспвиробництва розглядається як загроза трансформаційному процесові.

Серйозною проблемою Польщі залишається зовнішньоторговельний дефіцит. Серед чинників його зростання — зниження рентабельності експорту, 40% якого становлять сировина та напівфабрикати, і зростання імпорту за рахунок споживчих товарів. Програмою передбачаються поступова зміна структури імпорту на користь інвестиційних товарів, частка яких у 1992-1995 роках скоротилася з 14,5 до 13%, страхування експорту, експортні кредити. Активно здійснюються захист внутрішнього ринку від недобросовісної зарубіжної конкуренції, ліцензування і тарифні обмеження окремих видів товарів тощо.

Зробивши правильні висновки з досвіду нових індустріальних країн та з огляду на власне соціалістичне минуле, польський уряд приділив значну увагу досягненню соціальної злагоди. Розробляються програми участі робітників у результатах виробництва, створюються структури для ведення переговорів про умови праці та розвиток партнерської системи трудових відносин. Згідно з новою пенсійною системою, яка вводиться в кілька етапів, частина пенсійних виплат перекладається на плечі недержавних фондів, тому уряд особливо опікується джерелами фінансування пенсійних фондів та контролем за надійністю їхніх фінансових операцій. На перехідному етапі державні пенсії зберігаються в повному обсязі.

Слушно усвідомлюючи, що відмова від інвестицій в людський капітал дає негативні наслідки скоріше, ніж вкладення дають позитивні, уряд Польщі збільшує витрати на освіту та професійну перепідготовку, культурний розвиток, житлове будівництво, розвиток комунікацій. Планується поступове виведення витрат на людський капітал з-під оподаткування, надання кредитів на освіту, розширення державних витрат на дослідницькі проекти. За допомогою підвищення й осучаснення освітнього та професійного рівня Польща поспішає сприйняти технологічні та управлінські інновації, які приносять до країни іноземні інвестиції.

Лібералізуючи економіку, польська держава, таким чином, одночасно розгалужує, вдосконалює, отже, фактично, зміцнює свій вплив на економічні процеси, зайвий раз доводячи, що роздержавлення і відмова від державного управління — «дві великі різниці».

3. Дещо про «стратегію» п'яниці

Не маючи визначеної економічної стратегії, Україні лишається робити висновки. В Польщі, яка серед перших розпочала ринкову трансформацію, в останні роки відбувається якісна зміна економічної політики: зсув у напрямі прагматичного підходу до макроекономічних показників, зміщення уваги з макро- на мікрорівень. Уряд фактично позбувся ідеологізації економічної політики, яка проявлялася в абсолютизації нормативів інфляції, дефіциту бюджету, обсягів приватизації тощо, і почав розглядати ці та інші показники як інструменти в досягненні власних стратегічних цілей. Розвиток первинної ланки економіки — вітчизняного товаровиробника — головна з таких цілей.

Очевидно, в Україні такий зсув іще попереду: незважаючи на проголошення програмою діяльності Кабінету міністрів курсу на захист товаровиробника єдиної орієнтованості на це засобів макроекономічної політики не спостерігається. Фактично, цілісна стратегія програми губиться серед безлічі заходів, де вона змішується з тактикою, а логічна послідовність часто втрачається одразу після преамбули розділу. Самі розділи, як це видно з їх структури, укладалися різними авторами, причому не виключено, що не завжди тими, хто їх втілюватиме в життя. Внаслідок цього програма і перетворюється зі стратегічного плану на набір заходів. Оскільки всі виконати все одно не вдасться, виконуватимуться окремі, а через відсутність чітких та доступних стратегічних критеріїв і цілей належність їх до єдиного стратегічного річища навряд чи вдасться проконтролювати самим авторам.

Найнебезпечніше — це не дозволяє розглядати урядову стратегію як послідовну та передбачувану, отже, економічні агенти так і залишаються наодинці з захоплюючою грою відгадування наступних кроків уряду, їх власна економічна стратегія залишається неповною, а це вбивчо діє насамперед на інвестиційний процес.

Найрельєфніше розбіжності української та польської урядових стратегій виявляються у підході до приватизації. Польський підхід, що виходить із пріоритетів економічної ефективності, умовності приватизації, застосування приватизації управління, планомірного реформування держсектора, дає змогу формувати ефективних приватних економічних суб'єктів, які здатні приймати та реалізувати власну економічну стратегію, спираючись на проголошену програму дій уряду. Україні ще належить позбутися звичної «стратегії» п'яниці, який, після того, як у нього скінчилися гроші, спішно розпродує майно. Тим більше, що надії на утворення ефективних власників внаслідок перерозподілу акцій, що ними тішить себе уряд, сьогодні досить примарні через нерозвиненість фондового ринку.

Отже, цілісність та послідовність стратегії уряду Польщі полягає в урахуванні інтересів більшості економічних суб'єктів, наданні їм можливості творити власну економічну стратегію та орієнтуванні її у вигідному для держави напрямі. За відсутності такої цілісності в перехідній економіці України очікувати формування ефективної ринкової економіки, яка, власне, і є системою взаємовідносин економічних суб'єктів, марно. Відмовляючись від політики несподіваних кроків, якими сьогодні здивувати українські підприємства вже неможливо, в Україні необхідно переходити до прозорої послідовної економічної стратегії та широкого її пропагування. Підприємства перебувають у тому складному віці, коли, замість наводити дисципліну силою, краще залучити їх до спільної гри, діяти заодно і стимулювати їх моральне та фізичне зростання. Такий шлях зміцнення держави видається нині значно ефективнішим і так можна врятувати урядову програму — захисту вітчизняного товаровиробника.

P. S. Минулого тижня Президент України Леонід Кучма доручив віце-прем'єр-міністрові Сергію Тигипку розробити комплекс антикризових заходів для стабілізації економічної ситуації в країні. Отже, можемо констатувати, що ухвалену не так давно програму діяльності уряду не виконано. Забудьмо. До того ж і Прем'єр-міністр, що її представляв, пішов у відставку. Чи зробимо хоча б цього разу належні висновки під час підготовки чергової програми?

Ярослав ЖАЛІЛО,
кандидат економічних наук.

БОГУШЕВА ПЕРЕПРАВА,
або Справжній козак з Великого Лугу

ПАВЛО Богуш змалку знав, що він — нащадок козацького роду. Про це йому розповідали батьки, яких «розкуркулили» і вислали на «трудопоселення» у Вологодську область. Хлопець ті розповіді сприймав спочатку за казки, але згодом — уже й не пам'ятає, як це сталося — збагнув, що наслухався чогось прихованого, не знаного іншими і навіть забороненого. Ще до кінця не усвідомлюючи, які таємниці криються за цим його відкриттям, Павло вирішив неодмінно стати вчителем історії, аби самому дошукатися істини.

Та справжнім істориком Павлові Михайловичу судилося стати не тоді, як двадцятилітнім потрапив на війну і пройшов її «від дзвінка до дзвінка», і не тоді, коли здобув вишу освіту. І навіть не тоді, як повернувся в Нікополь — на землю своїх предків. Це сталося пізніше, коли прочитав якось нотатки Олександра Довженка, написані за першими враженнями після перебування на Нікопольщині. Тут Олександр Петрович завітав до місцевого краєзнавчого музею і назвав його нехочузнавчим. У ньому справді можна було дізнатися про що завгодно, передусім, чому вимерли динозаври разом з мамонтами, або, як «південними околицями Росії» мандрувала імператриця Катерина Друга, благословляючи «велике майбутнє» краю. Та зовсім нічого про те, що тутешня земля виплекала козацьку вольницю, причастивши потім нею всю Україну. Як можна було таке терпіти, живучи, перефразовуючи Миколу Гоголя, в гнізді, з якого народ розправляв свої крила?

Сьогодні ніхто не посміє применшити роль багатьох учених-патріотів, котрі услід за Дмитром Яворницьким, уже в «розвинену радянську добу», не боючись жупелу «націоналістів», чимало попрацювали, щоб багатющою і непересмиканою, незнеціненою донести сучасникам та нащадкам історію запорозького козацтва. І останній, вчинений на нашому з вами віку спробі знищити уже не саме козацтво, а й пам'ять про нього, завадили це зробити багато людей, з-поміж яких вирізняється рядовий і скромний нікопольський учитель історії Павло Богуш, про що, на превеликий жаль, мало хто ще знає.

— Павло Михайлович усе своє життя присвятив пошукам, вивченню та систематизації краєзнавчих матеріалів часів заснування й поширення Запорозьких Січей, п'ять з восьми яких були саме на території теперішньої Нікопольщини, — розповідає добрий знайомий і прихильник Богуша, редактор тутешньої газети «Південна зоря» Володимир Глядченко. — Він обійшов і об'їздив увесь район. Подорожував і далі, зустрічався з ученими, вивчав першоджерела, легенди та перекази, документи, виступав у пресі, щоб якомога повніше зібрати та передати нам знання з історії рідного краю. Щоби пробудити в кожного інтерес до свого рідного, родинного, національного, без чого не можуть існувати ні людина, ні її родина, ні цілий народ. На цьому шляху краєзнавцю вдалося домогтися чимало. І все-таки Богуша кваплять немалі роки — завершується восьмий десяток, та він продовжує самовіддано працювати, видаючи по кілька історико-краєзнавчих нарисів протягом року.

Павло Богуш насамперед вніс істотну й резонну поправку до історії самого Нікополя. З'ясувалося, що цьому містові не понад двісті років, як вважали досі, помилково пов'язуючи його виникнення винятково з «бурхливим» розвитком краю після знищення козацтва, а набагато більше. Бо ще дві з половиною тисячі літ тому тут існувало поселення при переправі через Борисфен до Кам'яного городища, Кам'яних кучугур або міста Азагаріон — столиці давньої Скіфії. Ця переправа була відома і в часи Київської Русі, зв'язуючи між двома берегами Славутича Соляний шлях. І вже доконче знайшов Павло Михайлович згадку про Микитинську переправу-перевіз у літописах, датованих 1530 роком. Про переправу на вічному Дніпрі, яка, наче нерозривними кровоносними судинами, з'єднувала докупи історію багатьох поколінь людей, котрі жили в цих благодатних і родючих степах, названих згодом козаками Великим Лугом.

Карту-схему Великого Лугу, оточуючих його Базавлугу, плавнів та Кам'яного затону і розташування тут Запорозьких Січей Павло Богуш відтворив сам. Тепер ось подарував нам і кілька власних книжечок, в яких скрупульозно систематизував воістину цікаві і донедавна маловідомі відомості про рідний край — «Біля джерел історії Нікополя», «Звідси воля розливалася на всю Україну», «Нікопольщина — столиця п'яти Запорозьких Січей», «Тарас Шевченко на Нікопольщині. Рік 1843»... Книжечки невеликі за обсягом, але їм ціни не скласти. І не лише тому, що ще недавно були мало не єдиними масовими і доступними сучасникам виданнями-посібниками зі славної минувшини рідного краю. Бо йдеться у них про те, чого ми не знали і досі, на жаль, не знаємо.

А нам ще й пощастило: від Павла Михайловича ми почули коментарі та уточнення до його краєзнавчих праць. Дуже багато цікавих подробиць дізналися про Богдана Хмельницького, який звідси розпочав священну визвольну війну українського народу. Про похованого тут отамана Івана Сірка, відвага і безстрашність котрого викликали подив та повагу навіть у ворогів. Про те, приміром, що козаки відзначалися тверезим способом життя під час походів. Про останнього отамана Війська Запорозького Петра Калнишевського, в пам'ять якого Богуш домігся встановлення меморіальної дошки у селі Покровському. Ще одні з майже п'ятидесяти, які з'явилися у Нікополі, Томаківці, Капулівці з ініціативи Павла Михайловича і таким чином зафіксували на сучасній карті козацьку історію.

Знайти коріння свого роду вдалося і самому Павлові Богушу. Перед Полтавською битвою, коли гетьман Іван Мазепа перейшов на бік шведського короля з наміром утворити незалежну Україну, Петро І вирішив негайно зруйнувати Чортомлицьку Січ. Послав три полки російських військ. То «запорожці, помолившись богу біля могили отамана Івана Сірка, почали вперто захищатися. Отаман Яким Богуш, гарний козак, який зайняв місце кошового, наказав відкопатися від берега канавою і зробити на шпилику — мисі острова нову фортецю...»

Але, зрозуміло, для Павла Михайловича важливіша інша мета — допомогти сучасникам, усьому, якщо хочете, народу єством та розумом відчути, усвідомити себе спадкоємцями тих пращурів, які носили горде ім'я запорозьких козаків. Сходи від засіяного невтомним істориком-краєзнавцем справді не забарилися: щойно у Нікополі виникло міжнародне відкрите акціонерне товариство «Січ відроджена», яке ставить перед собою завдання створити-побудувати меморіально-туристичний комплекс — своєрідну Мекку українського народу, ту «переправу», яка поєднає кожного зі своїм минулим. Цим проектом передбачено, як записано у його бізнес-плані, «відтворення на місцях розташування Томаківської (район міста Марганця), Нової і Старої (район сіл Капулівки і Покровського), а також Микитинської (Нікополь) Січей типової для них інфраструктури, забезпечення широкого доступу до комплексу українців та людей інших національностей, надання їм можливості ознайомитися з самобутньою українською культурою та історичними пам'ятками. Планують тут започаткувати постійне екскурсійне обслуговування в місцях зародження і зосередження Січей, розповсюдження по всій Україні «духу козацтва».

За словами Володимира Глядченка, який разом зі своєю редакцією став тепер і співзасновником АТ «Січ відроджена», ініціатори мислять, по суті, за ескізами Павла Богуша просто неба побудувати Січі—музеї у тому вигляді, в якому вони існували колись.

— Хвилі Каховського водоймища, — говорить Володимир Петрович, — практично поглинули усі п'ять Січей, залишивши нам, нащадкам, лише пам'ять про себе в могилах, хрестах та народних переказах. То сьогодні, коли у нашій країні на другій хвилі усвідомлення плодів незалежності України намітився потяг до духовності нашого славного минулого, і народилася ідея відродити ті місця, де жили й боронили свою державність та творили героїчні й неповторні сторінки своєї історії наші пращури...

Чи вдасться найближчим часом здійснити цей намір—проект? Адже нині справді «люди вимушено дедалі більше думають про хліб насущний, аніж про духовний». Щоправда, до цієї ідеї неабиякий інтерес виявив директор АТ «Нікополіс» Федір Соболєв, і вже об'єднує, гуртує навколо проекту інтелектуальні сили регіону та України, підприємницько-бізнесові та фінансові структури...

Та, на жаль, цього замало. Має, як каже Павло Богуш, прокинутися вся Україна. А в Павла Михайловича зосталася чи не єдина заповітна мрія в житті, яка логічно увінчає всі його старання, страждання і радості, які спізнав досі, — встигнути на власні очі побачити меморіально відродженими козацькі Січі в рідному краї.

Він це, повірте, заслужив.

Микола НЕЧИПОРЕНКО.

Нікополь
Дніпропетровської області.

На знімку: П. Богуш.

Кому заважає успіх оркестру надії

СВЯТКУВАННЯ днів Києва наближалося до кінця. По Хрещатику, щедро засіяному битим склом, рухався суцільний натовп молоді, шаленіючої від свободи та кількості децибел сучасної української пісні. Але раптом неначе перетнулися два паралельних світи, і зазвучали найвитонченіші акорди. То була музика Шопена і знову — молодь: молоді музиканти, молодий диригент і зовсім юна піаністка...

Рідкісним оазисом високої духовності того дня стала Національна філармонія України, де відбувся концерт симфонічного оркестру під орудою художнього керівника і головного диригента Миколи Дядюри.

Цей колектив існує лише 8 місяців. Багато музикантів—студенти консерваторії або недавні її випускники. Але оркестр Національної філармонії виконав понад 60 симфонічних творів різних епох і стилів, достойно виступив з українськими та зарубіжними солістами, а також забезпечив проведення цьогорічного міжнародного конкурсу юних піаністів пам'яті В. Горовиця.

Спали на гадку і слова генерального директора Національної філармонії професора В. Лукашева про диригента Миколу Дядюру: «Його диригентські дані досить рідкісні. Це високоінтелектуальний музикант, який тонко відчуває своєрідність кожної оркестрової партитури, найтонші нюанси у фразуванні, має колосальний масштаб мислення. Під його керівництвом оркестр незмінно зростає і набирає сили».

Одначе добитися поваги професіоналів — не так просто. Адже чужий успіх завжди комусь лоскоче нерви, і обов'язково знайдеться хоча б один недоброзичливець. Особливо, коли йдеться про щось нове.

Спочатку нарікали: як, мовляв, можна створювати новий оркестр, коли людям взагалі не виплачують зарплату? Коли зрозуміли, що у держави не було взято копійки і що оркестр виник за рахунок вакантних місць філармонії та її ж духового оркестру, знайшли іншу мішень. Нею став керівник оркестру, головний диригент Микола Дядюра.

Одних не влаштовують професіональні якості диригента, других — те, що він поєднує цю посаду з роботою в Національній опері, третіх — кількість виконуваних оркестром українських творів, четверті радіють з не зовсім вдалого виступу оркестру на заключному концерті конкурсу Горовиця, п'яті...

Та годі про них. Біда лиш, що від цих злих язиків пішли чутки, нібито новий сезон оркестр зустріне з новим диригентом.

Ось тут треба бити на сполох: пригадайте, як «з'їдали» Степана Турчака або Федора Глущенка, як вигонили Натана Рахліна або Ігоря Блажкова! А це ж були ті, кого сьогодні знає й цінує весь світ. Кому буде краще, коли ще один талановитий диригент вирушить шукати притулку в інших краях?

А М. Дядюра хоче працювати саме тут. Колишній випускник Київської консерваторії (клас професора Р. Кофмана), він здобув перемоги на декількох міжнародних конкурсах диригентів, зокрема — на одному з найпрестижніших у Японії 1987 року. Наступного року став диригентом Київського оперного театру, потім стажувався в Бостоні у всесвітньо відомого Л. Бернстайна, п'ять років працював за контрактом з симфонічними оркестрами Південної Кореї. Але навіть там не переставав пропагувати українську музику та виконавське мистецтво. Його з великою неохотою відпустили додому.

Отже, міжнародна музична громадськість визнала талант молодого диригента. А як удома?

Ставши на чолі симфонічного оркестру Національної філармонії, М. Дядюра взявся максимально охопити різні музичні стилі і напрями та створити якомога яскравішу картину симфонічних вечорів столиці. Щомісяця готуючи з оркестром 3-4 нові програми, диригент звертається до найкращих зразків симфонічного жанру, жодного разу не повторюючись.

Так, були вперше виконані в Україні П'ята симфонія Мендельсона та симфонічна поема Малера «Тотенсфаєр». Диригент запропонував свою інтерпретацію Десятої симфонії Д. Шостаковича та П'ятої симфонії Г. Канчелі. Ці твори у виконанні філармонійного оркестру, за одностайним твердженням фахівців, стали подіями музичного життя Києва в цьому сезоні.

Послухаймо думку ще одного професіонала.

Л. Венедиктов, головний хормейстер Національної опери, професор Національної музичної академії:

— Колектив іде правильним шляхом, він уже володіє великим репертуаром і може оперативно працювати в умовах концертної діяльності. Це оркестр надії. Мені надзвичайно імпонує молодий диригент М. Дядюра. Інтелігентний, гнучкий, він уміє працювати з колективом і добиватися від нього роботи на совість. Знали б ви, як його люблять і поважають у театрі!

Схвальна оцінка роботи молодих музикантів, на щастя, не позначається на їхній працьовитості. А невдачі, що трапляються на шляху до успіху (не лише з новачками), сприймаються ними як нагадування про необхідність безкінечного самовдосконалення.

В оркестру попереду ще багато нових концертних програм і гастролей, ним уже зацікавилися в Італії та Швейцарії. Гадаю, в недалекому майбутньому колектив зможе більш активно співробітничати з іноземними солістами та диригентами, гідно презентуючи українську виконавську школу. Це справді оркестр надії. І хочеться сподіватися, що завдяки зусиллям саме цього колективу нове покоління вибере не тільки пепсі.

Олена БЕРЕГОВА,
музикознавець.

Освіта

Ти записався в «академіки»?

ЛЬВІВ — місто студентське. У абітурієнтів вибір широкий: чотири академії (мистецтв, друкарства, комерційна і ветеринарна), п'ять університетів, чотири інститути. А ще в області — 42 вищі заклади освіти 1-го і 2-го рівня акредитації, два з них — приватні.

Серед п'яти львівських університетів Державний університет ім. Івана Франка залишається найстарішим в Україні, елітарним, обітницею духу високої науки і високих ідеалів. А тому за цей вуз особливо боляче: професура місяцями не одержує зарплатні, а студенти —стипендій. Певна річ, така ситуація не може не впливати на настрої абітурієнтів.

З одного боку, реформування економіки й управління, державотворчі процеси потребують високоосвічених фахівців, а з другого — дипломовані спеціалісти змушені йти у «човниковий бізнес», займатися будь-чим, щоб прогодувати себе.

Тугий гаманець урівнює шанси генія і сірості. То чи не перетвориться платне навчання в купівлю-продаж дипломів?

На думку директора Львівського економічного бізнес-коледжу, кандидата економічних наук, голови ради директорів вищих закладів освіти 1—2 рівнів акредитації Ігоря Бочана, плата за навчання тільки підвищує відповідальність і студентів, і їх спонсорів-батьків. Бо роботодавець нині орієнтується не на «корочку», а на знання спеціаліста. До речі, в цьому коледжі рік навчання за комерційним контрактом стає у 1000 гривень (на стаціонарі) і 500 гривень (на заочному відділенні). За такі гроші «протирати штани» на студентській лаві батьки не дозволять.

Коледжі (а їх у Львові шість) зберегли усе краще від учорашніх технікумів з добре відлагодженою системою виховання, і водночас піднялися на вищий щабель. На заклади, які не відповідають вимогам часу, чекають небезболісні 'ін'єкції' згори.

Зокрема, колишній технікум громадського харчування зливається з економічним бізнес-коледжем. Технікум промислової автоматики припиняє існування, і на його базі створюється правничий коледж при Львівському держуніверситеті ім. Івана Франка.

Процес закономірний, адже в усьому цивілізованому світі дві третини спеціалістів працюють у соціальній сфері, а третина — у сфері матеріального виробництва. У нас — навпаки. Певно, настав час змінювати акценти.

Цілком зрозуміла популярність економічного бізнес-коледжу, який готує бакалаврів за спеціальностями: бухгалтерський облік і аудит, товарознавство і комерційна діяльність, товарознавство і експертиза у митній справі. Запроваджуються і нові спеціальності —міжнародна економіка, страхова справа. Коледж із 1994 року входить до складу навчального комплексу при Львівському держуніверситеті ім. Івана Франка. Це забезпечує безперервну ступеневу підготовку фахівців за навчальними планами, погодженими з планами економічного факультету і факультету міжнародних відносин.

На тлі «лежачого» виробництва в підготовці фахівців є елемент «кота в мішку». Студенти здебільшого не знають, де працюватимуть після випуску і чи знайдуть роботу взагалі. Більш-менш чітко уявляють своє майбутнє абітурієнти Львівського автомобільно-дорожнього технікуму, які мають направлення з підприємств, і абітурієнти банківського коледжу, які вступають за направленнями банків і навчатимуться їхнім коштом.

Оксана ТЕЛЕНЧІ.

Львів.

Фото Сергія КОВАЛЬЧУКА.

Друга вища освіта

Інститут міжнародних відносин Київського університету імені Тараса Шевченка оголошує прийом на навчання для здобуття другої вищої освіти (магістратура) за спеціальностями: міжнародне право (міжнародне приватне право, міжнародне публічне право); міжнародні економічні відносини (міжнародні валютно-кредитні відносини, міжнародний бізнес, управління зовнішньоекономічною та комерційною діяльністю).

На навчання приймаються особи, які мають вищу освіту (диплом спеціаліста, бакалавра, виданий вищим закладом освіти III або IV рівня акредитації) та успішно пройшли співбесіду.

Форми навчання — очна та заочна.

Термін навчання 1—3 роки (залежно від освітнього рівня та раніше отриманої спеціальності).

Навчання здійснюється на платній (контрактовій) основі.

Випускники отримують дипломи магістра з міжнародного права або магістра з міжнародних економічних відносин.

Прийом документів з 9 червня до 15 липня.
Співбесіда проводиться з 15 до 19 липня.
Зарахування з 21 до 25 липня.
Початок навчання — 1 вересня 1997 р.

Вступники подають такі документи: заяву, копію диплома про вищу освіту та додаток до нього; копію трудової книжки; заповнений бланк контракту; медичну довідку (форма 86/У); 4 фотокартки розміром 3х4 см. Паспорт та оригінал документа про вищу освіту подаються особисто.

З усіх питань прийому звертатися до відділення заочного навчання ІМВ за адресою: 254119, м. Київ-119, вул. Мельникова, 36/1, кім. 305, тел.: 211-44-83, 211-44-39.

Медицина

Корисні для здоров'я книжки

Стан здоров'я підростаючого покоління — це індикатор того, яким суспільство буде завтра. Медична картка постчорнобильського дитинства списана страшними діагнозами, пов'язаними з онкологічними захворюваннями, психічними розладами, послабленням імунної системи. Медики б'ють на сполох, закликаючи до негайних практичних заходів з оздоровлення нації. Проте медицина нині — дороге задоволення, і легше запобігти захворюванню, аніж його лікувати.

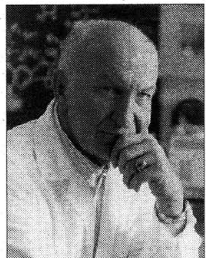
Уже два роки діє національна програма «Діти України». Одним із головних пунктів цієї програми є забезпечення валеологічної освіти та виховання в загальноосвітніх школах і дошкільних закладах.

А що таке валеологія? Це наука про здоров'я в усіх його аспектах: біологічному, психічному, соціальному, екологічному, етнічному, духовному та ін. Тема така глобальна, що невдовзі може стати базою для нової концепції освіти. І першим практичним кроком у забезпеченні навчального процесу літературою є видання в Україні повного комплекту підручників з валеології для початкової школи, випущеного видавництвом «Алатон». За словами директора «Алатону» Володимира Пономаренка, під час розроблення підручника було проаналізовано всі доступні джерела: вітчизняну та зарубіжну літературу в галузі охорони здоров'я, матеріали ЮНЕСКО, історичний та етнічний матеріали. Все це творчо переробили і виклали доступною дитячому сприйняттю мовою. Персоніфікація людських органів дасть змогу дітям уявити собі процеси життєдіяльності організму, а казка, фрагмент якої учитель читатиме на кожному уроці, викличе інтерес до вивчення предмета, головне завдання якого — зробити турботу про своє здоров'я природною потребою кожної дитини.

Іванна КОНОНЧУК.

Чистотіл проти раку

Кращим серед учених-українців інформаційно-просвітницький фонд WETI торік визнав Ярослава Новицького, колишнього львів'янина, нині мешканця Відня.

Майже двадцять років працював він над втіленням своєї мрії — створенням ліків проти раку. І, нарешті, успіх! «Украін» — так назвав учений свій протираковий препарат, який він виготовив із звичайного чистотілу, рослини, відомої, мабуть, кожному.

Протипухлинними властивостями чистотілу Ярослав Новицький зацікавився ще років тридцять тому, коли співпрацював у Львові з професором Анатолієм Потопальським. Але через конфлікт з владою Ярослав Новицький був змушений емігрувати до Австрії, де отримав можливість продовжувати свої досліди. Цікаво, що «Украін», на відміну від інших аналогічних препаратів, не токсичний для здорових клітин, він вбиває лише на хворі.

Сьогодні «Украін» визнано багатьма спеціалістами світу, проте наше Міністерство охорони здоров'я України він не зацікавив.

На фото: Ярослав Новицький.

Фото Володимира ПЕСЛЯКА (ДІНАУ).

Милосердя

Білих плям в історії не повинно бути

СВОГО часу про цей музей дуже багато говорили й писали: створений у 50-ті роки старанням миколаївських школярів завдяки організаторському талантові і невгамовному оптимізмові колишнього фронтовика Якова Михайловича Горелика, він за короткий час виріс із кімнати бойової слави в унікальну експозицію, єдиний своєрідний пересувний музей Великої Вітчизняної війни «Патріоти Вітчизни».

1976 року на базі музею було створено пошуковий загін «Пам'ять». Спочатку діти доглядали могили солдатів, загиблих у Миколаєві, потім стали розшукувати безіменні поховання, відновлювати за архівними документами імена солдатів, котрі звільняли Миколаївщину, а також своїх земляків, які не повернулися з війни. Вони взялися за те, з чим не могли впоратися за 50 з лишком років державні відомства. І ось — перший успіх: внаслідок величезного листування, архівних пошуків сестра загиблого в Миколаєві гвардії старшини 149-го Гвардійського стрілецького полку 49-ї Гвардійської стрілецької дивізії Чиркова, змогла прийхати на могилу брата. До цього сім'я Чиркова, що жила в Свердловській області, не знала, де він знайшов останній притулок.

За два з лишком десятка років підлітки з «Пошуку» встановили 2,5 тисячі солдатських імен, що загубилися у вихорі війни, знайшли сотні могил земляків-миколаївців на території Росії, Білорусі, Молдови, Прибалтики...

Більш як 700 чоловік, яких раніше вважали загиблими, померлими, зниклими безвісти, — живі. Імена багатьох з них було викарбувано на братських могилах на Миколаївщині. 1989 року, коли відповідно до Указу Президента України і постанов уряду було почато роботу з видання «Книги пам'яті України» (як відомо, свою «Книгу...» писала кожна область), пошуковий загін запропонував послуги редакційній колегії. До речі, Яків Горелик став провідним редактором миколаївської «Книги...».

Згодом Яків Михайлович подав думку редколегіям різних областей обмінятися своїми даними, щоб відшукати прізвища миколаївців чи жителів інших міст, які загинули не на своїй землі, поповнити архіви, уточнити біографії. Об'єднання «Укрпошта» погодилося пересилати «Книги пам'яті...» в межах України з 40-відсотковою знижкою.

У червні цього року роботу миколаївського пошукового загону «Пам'ять» було відзначено почесною грамотою Організації ветеранів України. Його керівникові — Якову Михайловичу Горелику — Український фонд пошуку надав звання «Почесний пошуковець України».

Інна ЛЕЛЕКА.

Миколаїв.

БОРГИ ПОГАСЯТЬ ДО КІНЦЯ 1997 РОКУ

ЯК ВІДОМО, через фінансові проблеми АТ «Градобанк» обов'язки з виплат компенсацій уряду ФРН жертвам нацизму покладено на банк «Україна». Попередні розрахунки дають підстави вважати, що розроблений механізм виплат через банк «Україна» дасть змогу погасити борги до кінця цього року. На 1 травня допомогу з коштів ФРН призначено 578 тисячам колишніх «остарбайтерів». З них вже одержали компенсацію 486 тисяч чоловік на суму 293 млн. німецьких марок.

Виплати наближаються до завершення, штат фонду «Взаєморозуміння і примирення» скорочується, тож на засіданні спостережної ради було прийнято рішення про припинення приймання заяв. Нині потік звернень майже вичерпався, трапляються тільки поодинокі випадки. Але жодній людині, яка має право на виплату, не відмовлять.

На адресу фонду «Взаєморозуміння і примирення» надходить багато листів з проханням продовжити переговори з урядом ФРН про збільшення розмірів компенсації. Як відомо, в деяких країнах ця сума вимірюється в тисячах DM, тоді як наші громадяни отримують близько 200. Обурені люди й тим, що не передбачено відшкодування сім'ям загиблих чи померлих в Німеччині внаслідок скаліченого здоров'я і каторжної праці.

Повідомляємо, що федеральний Конституційний суд ФРН визнав обгрунтованість претензій вивезених на примусові роботи. На вимогу численних громадських об'єднань жертв нацизму фонд спільно з МЗС, Мінсоцзахисту, аналогічними фондами Росії та Білорусі докладає всіх зусиль для позитивного розв'язання цієї проблеми.

Відповіді на всі запитання стосовно виплати компенсацій можна отримати в обласних представництвах фонду, а також у столиці (телефон 224 65 55).

Інформація фонду «Вазаєморозуміння і примирення».

Від Комітету по Державних преміях України в галузі науки і техніки

Комітет по Державних преміях України в галузі науки і техніки повідомляє, що до участі в конкурсі на здобуття державних премій України в галузі науки і техніки 1997 року допущено такі праці:

1. Трощенко В. Т., Гігіняк Ф. Ф., Гудрамович В. С., Ковальчук Б. І., Красовський А. Я., Ламашевський В. П., Лебедєв А. О., Покровський В. В., Сосновський А. А., Стрижало В. О. Комплекс робіт зі створення новітніх методів оцінки міцності та довговічності елементів конструкцій сучасної техніки і розробки на їх основі нормативних документів.

Представлений Інститутом проблем міцності НАН України.

2. Гузь О. М., Камінський А. О., Зозуля В. В., Дишель М. Ш., Назаренко В. М., Гаврилов Д. О. «Некласичні проблеми механіки руйнування». Монографія в чотирьох томах («Наукова думка», К.: 1990-1993 рр.).

Представлена Інститутом механіки імені С. Тимошенка НАН України.

3. Амосов М. М., Вінцюк Т. К., Гімельфарб Г. Л., Гриценко В. І., Івахненко О. Г., Касаткін О. М., Куссуль Е. М., Мацелло В. В., Рибак В. І., Шлезінгер М. І. Цикл фундаментальних і прикладних досліджень з розпізнавання сигналів і зображень та створення на їх основі інтелектуальних інформаційних технологій і систем.

Представлений Інститутом кібернетики імені В. Глушкова НАН України.

4. Богаєнко І. М., Архангельський В. І., Пономаренко Л. А., Рюмшин М. О., Сбитнєв А. І., Мазур В. Л., Александров Є. Є., Кузнєцов Б. І., Коновалов Ю. В. Цикл праць «Створення теоретичних і технологічних основ проектування та побудови автоматизованих багатоканальних систем оптимального управління об'єктами із складними взаємними зв'язками».

Представлений науково-виробничою корпорацією «Київський інститут автоматики».

5. Ведула Ю. С., Воскобойніков О. М., Гуржи Р. М., Добровольський В. М., Копеліович О. І., Корбутяк Д. В., Литовченко В. Г., Лобурець А. Т., Наумовець А. Г., Находкін М. Г. Цикл праць «Процеси переносу заряду і маси та електронні кінетичні явища на поверхнях і у приповерхневих шарах твердих тіл».

Представлений Інститутом фізики НАН України.

6. Рябченко С. М., Комаров А. В., Семенов Ю. Г., Беляєв О. Є., Витриховський М. І., Прозоровський В. Д., Раренко І. М., Гавалешко М. П., Савчук А. Й., Паранчич С. Ю. Цикл робіт «Відкриття, дослідження та застосування фізичних явищ у магнітозмішаних напівпровідниках».

Представлений Інститутом фізики НАН України.

7. Безуглий Є. В., Волоцька В. Г., Галайко В. П., Дікін Д. А., Дмитренко І. М., Дмитрієв В. М., Золочевський І. В., Сіваков О. Г., Христенко Є. В., Чурілов Г. Є. Цикл робіт «Стимульована змінним електромагнітним полем надпровідність та процеси проковзування фази в тонких плівках надпровідників».

Представлений Фізико-технічним інститутом низьких температур ім. Б. Вєркіна НАН України.

8. Вишневський І. М., Желтоножський В. О., Заїка М. І., Кібкало Ю. В., Мазур В. М., Нємець О. Ф., Павленко Ю. М., Пугач В. М., Тришин В. В. Цикл робіт «Закономірності та аномальні явища в ядерних процесах».

Представлений науковим центром «Інститут ядерних досліджень» Національної академії наук України та Державним комітетом України по використанню ядерної енергії.

9. Ісаєв С. Д., Красуцький П. О., Степанов Ф. М., Юрченко О. Г. Цикл наукових праць «Каркасні сполуки в органічному синтезі».

Представлений Національним технічним університетом України «Київський політехнічний інститут».

10. Кваснiков Є. І., Підгорський В. С., Коваленко Н. К., Нестеренко О. О., Головач Т. М., Мацюк В. М., Коркушко О. В., Григоров Ю. Г., Кононович Н. Г., Дмитровська Г. П. Біологія молочнокислих бактерій, розробка наукових принципів, створення на їх основі препаратів і продуктів спрямованої дії для людини та тварин, організація промислового виробництва та впровадження в народне господарство.

Представлена Інститутом мікробіології і вірусології імені Д. Заболотного НАН України.

11. Ображей А. Ф., Погребняк Л. І., Собко А. І., Хмельницький Г. О., Рухляда В. В., Волков М. В., Корзуненко О. Ф., Котик А. М., Васянович О. М., Пилипець З. І. Науково-технічна розробка «Біотехнологія стандартів мікотоксинів, контроль якості кормів і продуктів харчування та профілактика мікотоксикозів»

Представлена Інститутом ветеринарної медицини Української академії аграрних наук.

12. Скороход В. О., Білий П. Ф., Гульчак А. Б., Тетеря С. П., Зубова П. П., Стрельченко В. В., Толстік А. І., Скороход С. В. Теоретичні основи промислової біотехнології виробництва оздоровленого посадкового матеріалу винограду.

Представлена науково-виробничим південним біотехнологічним центром.

13. Ротмістров М. М., Гвоздяк П. І., Глоба Л. І., Дмитренко Г. М., Могілевич Н. Ф., Куликов М. І., Денис О. Д., Капарник І. М. Наукове обгрунтування, розробка та впровадження в практику новітніх біотехнологій очищення стічних і природних вод гідробіонтами, що розвиваються на волокнистих насадках.

Представлена Інститутом колоїдної хімії та хімії води імені А. Думанського НАН України.

14. Генсірук С. А. Серія монографій «Ліси України, розширення їх ресурсно-екологічного потенціалу і збереження навколишнього природного середовища».

Представлена Українським державним лісотехнічним університетом.

15. Готовчиць Г. О., Грінчук І. Р., Космина М. Б., Ліхтарьов І. А., Мешман О. П., Перевозніков О. М., Семиноженко В. П., Сисоєва О. П., Табачний Л. Я., Тарасов В. О. Створення експертного стаціонарного спектрометра випромінювань людини з можливістю визначення інкорпорованих альфа-, бета- та гамма-активних радіонуклідів і застосування його для моніторингу внутрішнього опромінювання населення в результаті аварії на Чорнобильській АЕС.

Представлена науково-технологічним концерном «Інститут монокристалів» НАН України.

16. Толочко П. П. Моногографія «Київська Русь».

Представлена інститутом археології НАН України.

17. Кубійович В. М., Данило Г. Струк. П'ятитомна англомовна праця «Енциклопедія України».

Представлена Національною бібліотекою України імені В. Вернадського.

18. Білоноженко В. М., Винник В. О., Гнатюк І. С., Горобець В. Й., Дятчук В. В., Забеліна В. П., Неровня Н. М., Петровська О. П., Федоренко Т. О., Юрчук Л. А. «Фразеологічний словник української мови» у 2-х книгах (К.: Наукова думка, 1993 р.).

Представлена Інститутом української мови НАН України.

19. Щербак М. П., Бєлєвцев Р. Я., Бєлєвцев Я. М., Єсипчук К. Ю., Коваль В. Б., Куліш Є. О., Семененко М. П., Щербаков І. Б. Цикл праць «Стратиграфія, петрологія і рудоносність докембрію України».

Представлений Інститутом геохімії, мінералогії та рудоутворення НАН України та Держкомгеології України.

20. Єльников М. І., Єриняк М. І., Животков Л. О., Котко І. К., Литвиненко М. А., Лифенко С. П., Логвиненко В. Ф., Моргун В. В., Орлюк А. П., Шелепов В. В. Цикл робіт «Генетичні основи, методи створення нових напівкарликових сортів озимої м'якої пшениці та їх впровадження у виробництво».

Представлений Інститутом фізіології рослин і генетики НАН України.

21. Дріго В. О., Михайленко М. К., Могильний О. М., Булиженко О. Д., Лящов В. Т., Наровецький В. П., Остапенко М. А., Ступак В. В., Бондарчук А. А., Луценко М. М. Розроблення і освоєння виробництва комплексу машин та обладнання для доїння корів.

Представлена Українським державним центром по випробуванню та прогнозуванню техніки і технологій для сільськогосподарського виробництва.

22. Горовенко Г. Г., Усенко Ю. Д., Фещенко Ю. І., Макаров А. В., Радіонов Б. В., Пилипчук М. С., Багіров М. М., Мітюк І. І., Гунько П. М., Мельник В. М. Наукове розроблення і створення системи пульмонологічної допомоги в Україні.

Представлена Інститутом фтизіатрії і пульмонології імені Ф. Яновського АМН України.

23. Можаєв Г. О., Усенко Л. В., Грідін В. С., Заболотний В. М., Клігуненко О. М., Ковешніков В. Г., Тріщинський А. І., Дьяконов В. П., Малиш І. Р. Медична система життєзабезпечення постраждалих у техногенних аваріях і катастрофах.

Представлена Луганським державним медичним університетом, Дніпропетровською державною медичною академією, Київською медичною академією післядипломної освіти.

24. Резнік Б. Я., Бабій І. Л., Бариляк І. Р., Гнатейко О. З., Гречаніна О. Я., Запорожан В. М., Мінков І. П. Цикл наукових праць «Вроджена та спадкова патологія дітей України: діагностика і профілактика».

Представлена Українським науковим гігієнічним центром, Львівським науково-дослідним інститутом спадкової патології, Одеським державним медичним університетом, Харківським інститутом удосконалення лікарів.

25. Гриневич Ю. Я., Барабой В. А., Безвершенко І. А., Волощенко Ю. В., Нікольський І. С., Пінчук В. Г., Чеботарьов В. Ф., Ярілін О. О. Імунобіологія тимусу, його роль в регуляції імуногенезу, одержання та можливості використання препаратів тимусу (вилочкової залози).

Представлена Українським науково-дослідним інститутом онкології та радіології МОЗ України, Інститутом ендокринології та обміну речовин АМН України.

26. Корж О. О., Грунтовський Г. Х., Корж М. О., Продан О. І., Улещенко В. А., Філіпенко В. А., Фіщенко В. Я., Хвисюк М. І., Швець О. І., Шевченко С. Д. Становлення та розвиток ортопедохірургічної вертебрології (експериментально-теоретичне обгрунтування, розробка і широке впровадження способів та методів діагностики і лікування ушкоджень та захворювань хребта).

Представлена Харківським науково-дослідним інститутом ортопедії та травматології ім. проф. М. Ситенка.

27. Богомолов С. І., Бортовий В. В., Гриньов В. Б., Костенко Ю. Т., Куцин М. А., Лук'яненко В. М., Любчик Л. М., Петросянц В. А., Сімсон Е. А., Сухиненко В. Є. Розробка теоретичних основ автоматизованого оптимального проектування машин, конструкцій і приладів, створення на цій базі зразків сучасної техніки з впровадженням у серійне вітчизняне виробництво нового покоління конкурентоспроможних турбокомпресорних систем.

Представлена Харківським державним політехнічним університетом.

28. Внуков Ю. М., Гопка В. І., Грабченко А. І., Девін Л. М., Кренделев В. М., Равська Н. С., Ревякін С. В., Ядловський І. Т. Розробка лезового інструменту вищої категорії якості та освоєння його промислового виробництва.

Представлена Національним технічним університетом України «Київський політехнічний інститут».

29. Бондарь В. Г., Брагилевський В. З., Григор'ян В. Г., Казуров В. М., Касаткін І. П., Рябовол А. А., Старіков Л. М., Таванець І. П., Теплов В. П., Цариковський В. І. Комплекс праць по створенню високоефективних несучих конструкцій, технологій їх виготовлення з полімерних композиційних матеріалів та впровадження цих розробок у промислове виробництво.

Представлений авіаційним науково-технічним комплексом імені О. Антонова.

30. Клименко Г. П., Савчук О. В., Тараман І. Р., Удот В. І., Парахін Г. Т., Харабаш В. Г., Євглевський В. С., Котлубей В. К., Фролов Я. С., Проценко В. І. Створення та промислове впровадження в конверсійному виробництві виготовлення складної побутової нагрівальної апаратури для потреб населення.

Представлена Державним головним спеціалізованим конструкторсько-технологічним інститутом концерну «Азовмаш».

31. Мень А. В., Брауде С. Я., Рашковський С. Л., Шарикін М. К., Інютін Г. А., Шепелев В. О., Кошовий В. В., Романчев Ю. В., Булацен В. Г., Браженко А. І. Цикл робіт «Розробка принципів наддалекої низькочастотної інтерферометрії, створення української мережі радіоінтерферометрів для космічних досліджень і спостереження на ній».

Представлений Радіоастрономічним інститутом НАН України.

32. Данилейко М. В., Клейман О. С, Козубовський В. Р., Мачехін Ю. П., Негрійко А. М., Прохоренко В. І., Соловйов В. С., Тихонов Є. О., Яценко Л. П., Яцків Д. Я. Цикл праць «Фізичні основи, розробка та створення високостабільних лазерних систем для метрології, аналітичних вимірювань та фундаментальних досліджень».

Представлений Інститутом фізики НАН України,

33. Варламов В. А., Зайченко О. М., Зеленюк С. С., Леонтьєв В. В., Марусенко А. І., Смаглюк В. В., Філатов В. І. Розробка та промислове освоєння медичного діагностичного автоматизованого ультразвукового комплексу моделі ТІ628А.

Представлена акціонерним товариством «Науково-дослідний інститут радіотехнічних вимірювань».

34. Блохін Л. М., Збруцький О. В., Старицький Л. П., Бурмістров О. О., Глазунов І. Є., Касьянов В. Г., Іванов С. В., Янкелевич Г. Є., Лебедєв А. К., Полісмак О. М. Розробка та освоєння у виробництві малогабаритного гірокомпаса на базі динамічно настроюваного гіроскопа.

Представлена Київським міжнародним університетом цивільної авіації.

35. Голощапов В. М., Дегтярьов В. П., Замірець М. В., Мацевитий Ю. М., Морщаков Є. О., Овчаренко В. Є., Лушпенко С. Ф., Цаканян О. С. Цикл робіт «Наукові основи теплофізичного проектування та технології виготовлення виробів приладобудування із металокераміки».

Представлений науково-дослідним технологічним інститутом приладобудування.

36. Рибалко Я. В., Шевченко О. І., Благовісний О. Б., Глущенко А. Р., Соловйов Г. Я., Осауленко А. В., Битенський Е. Д., Горецький Є. І., Фікслер Ю. Б., Крупчицький О. А. Розробка, освоєння серійного виробництва та впровадження у практику експертно-криміналістичних служб Міністерства внутрішніх справ України комплексу нових вітчизняних спеціальних технічних засобів.

Представлена Міністерством внутрішніх справ України.

37. Злобін В. П., Ваньчик І. Л., Горенко В. Г., Казберч Л. А., Каричковський П. М., Найдек В. Л., Сівер М. В., Терехов В. В., Яковчук В. Є. Створення і впровадження автоматизованого роторно-конвеєрного комплексу і ресурсозбережного екологічно чистого технологічного процесу виготовлення відцентрових заготовок складного профілю в масовому виробництві.

Представлена фізико-технологічним Інститутом металів та сплавів НАН України.

38. Барабаш О. М., Коваль Ю. М., Ісайчев В. І., Прокопенко Г. І., Рафаловський В. А., Шматко О. А., Кононенко В. А., Тихонов Л. В., Усов Ю. В., Юрченко Ю. П. Цикл праць «Структура і властивості металів та сплавів».

Представлений Інститутом металофізики НАН України.

39. Бондаренко В. І., Головчанський І. Є., Заїка В. Т., Півняк Г. Г., Разводов А. Г., Садовенко І. О., Халимендик Ю. М., Шміголь А. В. Розробка та впровадження способів і технологій збереження геологічного середовища і забезпечення повноти ефективного, енергозбережного виймання запасів вугілля у Західному Донбасі.

Представлена Державною гірничою академією України.

40. Дриженко А. Ю., Мартиненко В. П., Моісеєнко В. Я., Надточенко М. М., Панчошний М. М., Поліщук С. З., Станков О. П., Ткачук К. Н., Храпко О. І., Шапар А. Г. Розробка та впровадження ресурсозберbegin ресурсозбережних технологій видобутку корисних копалин на кар'єрах України.

Представлена Інститутом проблем природокористування та екології НАН України.

41. Долінський А. А., Шурчкова Ю. О., Кремньов В. О., Іваницький Г. К., Корчинський О. А., Гартвіг А. П., Кравченко Ю. С., Басок Б. І., Процишин Б. М., Нємчин О. Ф. Створення і впровадження енергоресурсозбережних технологій і обладнання на основі принципу дискретно-імпульсного введення енергії.

Представлена інститутом технічної теплофізики НАН України.

42. Шумілов Ю. М., Яшин Ю. М., Соболєва К. Л., Соломатов В. М., Шупік М. С., Пономаренко С. Д., Новіков В. Я., Колесник Ю. Р., Боржківський Л. С. Розробка науково-технічних основ, організація серійного виробництва та впровадження на лініях електропередачі 10-1150 кВ високовольтних ізолюючих конструкцій зі склопластика та силіконових еластомерів.

Представлена Науково-дослідним інститутом високих напруг Міністерства енергетики і електрифікації України.

43. Баглай А. П., Балицький В. С., Чернишов В. М., Гутніченко Т. П., Гармаш О. І., Піднебесний А. П., Суліма В. М., Дямінов М. С. Розроблення, організація серійного виробництва і масового впровадження в будівництво України вітчизняних полімерних герметизуючих та гідроізоляційних матеріалів.

Представлена орендним підприємством «Науково-дослідний інститут будівельного виробництва».

44. Грибков С. М., Деркачов І. П., Зубарев Ю. Ф., Марковський Д. М., Савілов І. М., Антонов В. В., Кіряш В. Г., Молчанов О. О., Онищук Г. І. Розробка і впровадження комплексу нових науково-технічних рішень і ефективних технологій підвіски водоводів великого діаметра до конструкцій Кайдакського мосту.

Представлена Державним комітетом України із житлово-комунального господарства.

45. Марочко І. О., Кузнецова Л. О., Новиков В. О., Кузнецов Ю. О., Шкурін Є. А., Плахотний О. М., Бойчук Г. П., Коркач І. П., Гавва В. М. Створення та впровадження комплексу машин та обладнання для механізації вантажно-розвантажувальних робіт з буряками в цукровій промисловості.

Представлена Українським науково-дослідним інститутом цукрової промисловості та Науково-технічним товариством харчової промисловості України.

46. Стабніков В. М., Циганков П. С., Малежик І. Ф., Аністратенко В. О., Прядко М. О., Домарецький В. А., Шиян П. Л., Таран В. М., Артюхов В. Г., Бальшин М. С. Цикл праць з наукового обгрунтування, розроблення та впровадження ресурсо-енергозбережної технології та апаратури для ректифікації спирту.

Представлений Українським державним університетом харчових технологій.

47. Ушкаренко В. О. «Зрошуване землеробство» (К.: «Урожай», 1994).

Представлений Міністерством освіти України.

48. Гончарук Є. Г., Кундієв Ю. І., Бардов В. Г., Сидоренко Г. І., Вороненко Ю. В., Ципріян В. І., Яворовський О. П., Гаркавий С. І., Нікберг І. І. «Загальна гігієна. Пропедевтика гігієни» (К.: Вища школа, 1995).

Представлений Міністерством освіти України.

49. Опришко В. Ф. «Міжнародне економічне право» (К.: Либідь, 1995).

Представлений Міністерством освіти України.

Публікуючи список робіт, допущених до участі в конкурсі на здобуття державних премій України в галузі науки і техніки 1997 року, Комітет звертається до наукових та науково-технічних товариств, наукових установ, підприємств, вищих навчальних закладів, учених та спеціалістів, широкої громадськості з проханням узяти участь у обговоренні перелічених праць і повідомити свою думку щодо їх змісту та складу авторських колективів.

Назви робіт і склади авторських колективів публікуються, в основному, відповідно до подань і будуть уточнюватися за подальшого обговорення.

Відгуки та зауваження, а також матеріали громадського обговорення робіт і їх авторських колективів просимо надсилати до 1 жовтня ц. р. за адресою: 252005, м. Київ-5, вул. Горького, 51, Комітет по Державних преміях України в галузі науки і техніки.

У номер

● *Київ*

Самородок співробітництва

До Києва повернувся взвод курсантів Київського інституту Сухопутних військ, який на чолі з капітаном Олександром Зуєм брав участь у багатонаціональних навчаннях «Самородок співробітництва-97» на території військової бази США Форт-Полк (штат Луїзіана). Як повідомила пресслужба Міноборони України, під час навчань, що проходили в рамках програми НАТО «Партнерство заради миру», відпрацьовувались завдання миротворчої місії: контроль зони відповідальності, супровід біженців та транспорту з гуманітарною допомогою, пересування техніки та персоналу в зоні умовного конфлікту тощо.

На церемонії закриття навчань командувач збройних сил НАТО в Атлантиці генерал Джон Шихан відзначив український підрозділ як один із кращих. Він нагадав, що згодом на території України відбудуться аналогічні багатонаціональні миротворчі навчання, а це — ще один крок до поглиблення співробітництва України з НАТО в рамках програми «Партнерство заради миру».

● *Одеса*

Чи стане Зміїний заповідником?

Перша наукова експедиція на острів Зміїний зробила висновок: острів та шельф, що до нього прилягає, —екологічно найчистіша зона в Чорному морі. У прибережній смузі виявлено чимало видів морських тварин та рослин, занесених до Червоної книги. Отож, вважають науковці, було б цілком логічно надати острову статус пам'ятки природи національного значення. Геологи переконують, що тут немалі запаси корисних копалин, зокрема нафти, промисловий видобуток якої варто налагодити.

● *Сімферополь*

Поділ не по-братськи

Триває виведення бригади охорони водного району Чорноморського флоту Росії зі Стрілецької бухти, де відповідно до україно-російських домовленостей будуть базуватися підрозділи Військово-морських сил України. Однак українській стороні залишають голі стіни. У зв'язку з цим під час чергової робочої зустрічі комісій ЧФ Росії та ВМС України з приймання-передачі кораблів та об'єктів інфраструктури українська сторона порушила питання про необхідність доукомплектування окремих плавзасобів і служб.

● *Запоріжжя*

Війна бартерові

Голова Запорізької облдержадміністрації В'ячеслав Похвальський підписав розпорядження про скорочення бартерних операцій щомісяця на 5 відсотків усіма господарськими суб'єктами. Ниві у цілому в промисловості бартер сягає 30,1 відсотка всіх товарообмінних операцій. «Хоча це менше, ніж по Україні, — зазначив В. Похвальський, — але бартерні операції ускладнюють проблеми бюджету, спотворюють ціни, відкривають дорогу до різних зловживань».

Керівники-господарники зустріли рішення голови без ентузіазму.

Здоров'я — це спосіб життя

***У** СТОЛИЧНОМУ Центрі здоров'я відбулася звітно-виборча конференція української асоціації «Рух за здоровий спосіб життя».*

Це громадське об'єднання, засноване 1990 року, згуртувало ентузіастів різних оздоровчих систем і методів, уподобань і переконань, прихильників загартування та зимового плавання, натуропатичного харчування, оздоровчого бігу, системи Іванова тощо.

Мета асоціації, очолюваної відомим лікарем-просвітником Віталієм Мовчанюком, — допомогти людям різних вікових і соціальних груп, хто прагне примножити чи відновити своє здоров'я.

Завітайте до київського Гідропарку, де за будь-якої погоди, влітку і взимку тричі на тиждень «кують» своє самопочуття 4 групи (в кожній — по 30 чоловік, віком від 5 до 80 й більше років) так званого «Валеоцентру», засновником якого був легендарний Микола Бобришев. Якщо ви були б свідками запливу «моржів» у зимові морозні дні на Венеціанському пляжі в тому ж таки Гідропарку, ніколи не повірили б, що стрункий, підтягнутий керівник клубу зимового плавання «Нептун» Віктор Яковлєв, який зазвичай перший пірнає в ополонку, вже розміняв восьмий десяток. Він опікується всіма «моржами» України.

70-річчю Лева Чугуєва, віцепрезидента асоціації, керівника сектора оздоровчого бігу, було присвячено весняний пробіг великої групи шанувальників цього виду спорту. Серед учасників були й 84-річний Анатолій Ростовцев і 79-річний Савелій Самойленко, призер не лише українських, а й міжнародних змагань. А всього торік в нашій країні було проведено 45 пробігів членів клубів шанувальників бігу. У планах на 1997-й — 53 змагання в Чернігові, Одесі, Новій Каховці, Сімферополі, Рівному, Броварах та інших населених пунктах.

Звітний період було ознаменовано бурхливим розвитком ще одного напряму роботи асоціації, який об'єднує в собі всі оздоровчі системи й методики, створює, так би мовити, філософію здоров'я — це валеологія, наука про здоров'я. Зараз її почали викладати в школах України, але, на жаль, як необов'язковий предмет. Але ми віримо, що ця наука в нашій державі увійде в державний компонент освіти.

Володимир ЧМУТ,
Віталій МОВЧАНЮК,
члени оргкомітету української асоціації «Рух за здоровий спосіб життя».

«Аеросвіт» відкриває світ

Пасажири рейсу Київ—Москва—Київ, який здійснювала українська авіакомпанія «Аеросвіт», мабуть, були неймовірно здивовані: їх усіх, незалежно від класу придбаних квитків, обслуговували за нормами... бізнес-класу! А для «Аеросвіту» це свято було подвійним. Мало того, що відкрито ще один маршрут, він ще й виконувався на щойно придбаному «Боїнгу». До речі, першому, купленому для України.

Та для журналістів, присутніх на борту, це не було несподіванкою, адже компанія зробила цей рейс презентаційним. Тому заступники голови Державного департаменту авіаційного транспорту України Віктор Швець і Михайло Новиченко були тут не лише шанованими гостями, а й прискіпливими... контролерами: як добре зорганізований маршрут?

Ну а представники «Аеросвіту» почувалися подвійними іменинниками: адже «Боїнги» для українських підприємств поки що рідкість. До речі, фінансування наполовину взяв на себе Український кредитний банк. Здається, це чи не перша спроба вітчизняного банку зробити таку велику інвестицію в своє «домашнє» підприємство.

Катерина ІВАНЧЕНКО.

Теніс

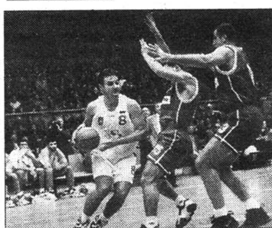
На троні Мартіна II

У світовому тенісі досить довго царювала американка Мартіна Навратілова з Чехії. Їй на зміну прийшли німкеня Штеффі Граф, екс-югославка, а нині американка Моніка Селеш. І от тепер чергова зміна на тенісному «престолі». Інша Мартіна — 16-річна швейцарська спортсменка на прізвище Хінгіс — стала першою ракеткою світу. Цього року вона виграла відкритий чемпіонат Австралії, грала у фіналі «Ролан Гаррос», а минулої суботи стала переможницею Вімблдона. І отримала в нагороду 596 106 доларів.

У фінальній зустрічі Хінгіс виграла у знаменитої чеської майстрині Яни Новотної — 2:6, 6:3, 6:3. Це був чудовий поєдинок, блискучий теніс. За останні сто років серед переможниць вімблдонських чемпіонатів швейцарська спортсменка — наймолодша.

У перемозі Піта Сампраса (США) в чоловічому фіналі мало хто сумнівався. Перший номер у світовій класифікації здобув свій четвертий вімблдонський титул. Сампрас взяв гору над 44-ю ракеткою світу Седріком Піоліном — 6:4, 6:2, 6:4. Для парижанина, якому 15 червня виповнться 28 років, виступ у фіналі — величезний успіх. Щоправда, він був уже фіналістом турніру «Великого шолому» — відкритого чемпіонату США (1993 рік). Мав навіть дев'яту позицію у світовій класифікації. Але поступово скотився до п'ятого десятка. І от — виняткою яскрава гра на кортах Всеанглійського клубу лаутон-тенісу. Цікаво, що Піолін народився в сім'ї відомих у світі волейболістів, котрі виступали за збірні своїх країн. Його батько француз, а мати — румунка, якій наприкінці 60-х років пощастило вирватися з «пазурів» Чаушеску.

Баскетбол

Повторення пройденого

Другий поспіль європейський чемпіонат виграють баскетболісти Югославії. У фінальному матчі турніру, який приймала Барселона, вони взяли гору над збірною Італії — 61:49 (28:23). Цей успіх югославських спортсменів — цілком заслужений і справедливий. Адже вони переважали суперника за всіма позиціями. Було видно, що набагато ліпшим був їхній психологічний настрій. Тон у грі переможців задавали такі відомі виконавці, як Джорджевич, Савич.

Італійці, хоч і програли, дуже раділи срібним нагородам. До того ж, тільки вони можуть похвалитися перемогою над чемпіоном у цьому турнірі. Це італійські баскетболісти зробили під час змагань у підгрупі —74:79. Зрозуміло, збірна Італії плекає надії на «золото» наступного європечемпіонату. Адже він відбудеться в неї на батьківщині через два роки.

А вже нинішньої осені розпочнуться відбіркові турніри. До речі, збірна України виступатиме в Групі С. Там її суперниками будуть баскетболісти Білорусі, Іспанії, Ізраїлю, Данії та Латвії.

І остання інформація. Бронзовим призером Євро-97 стала збірна Росі[ї]. Вона в матчі за третє місце упевнено виграла в команди Греції — 97:77.

Підготував
Віктор БРАНИЦЬКИЙ.

Провінція

Вернадський — у камені

Меморіальну дошку видатному українському вченому Володимирові Вернадському відкрито в сімферопольському парку Салгирка. Перший президент Української академії наук В. Вернадський був одним із засновників Таврійського університету, тривалий час працював ректором. Кримський період його діяльності, як відзначалося на мітингу з нагоди відкриття меморіальної дошки, був надзвичайно продуктивний. Громадськість Сімферополя виступила з ініціативою присвоїти ім'я українського вченого Сімферопольському державному університету, а також перейменувати одну з вулиць міста на вулицю, що носитиме ім'я академіка Вернадського. Ініціатором вшанування пам'яті видатного мислителя виступив уряд автономної республіки.

Володимир ПРИТУЛА.

Сімферополь.

«... АЛЕ НЕ КОЦЮК!»

У ніч із минулої п'ятниці на суботу помер наш колега, завідувач відділу культури газети «День» Віталій Коцюк. У цьому місяці йому сповнилося би сорок п'ять. Він прожив рівно десять діб звідтоді, як був уночі підпалений якимись бандитами неподалік залізниці по дорозі додому. Втім, слідству зручніше вважати, що то просто нещасний випадок.

Євстахович — хлопець настільки світлий, що протягом оцих десяти тяжких днів, та навіть і тепер, пригадується лише щось таке, від чого на душі робиться тепліше. Він ніби подбав про те, аби його згадували з усмішкою — навіть крізь сльози. Ні, бездумно веселим Євстахович не був, навіть навпаки — безпощадним, немов Робесп'єр, в усьому, що стосувалося мистецтва або взагалі питань честі. Одначе ворогів не нажив. Писав він блискуче, але мало, зате був рідкісним каталізатором мистецького процесу. Таких — зовсім негусто серед нашого брата, і десятки поетів, художників та акторів можуть підтвердити це.

... Пригадується, у «Молодій гвардії» на одному телефоні сиділо троє Віталіїв. А Коцюкові часто телефонував один старий професор, нумізмат. Засвоївши, що нас троє, професор щоразу обережно питав: «Віталій?.. Але не Коцюк! Ха-ха-ха...» Ця фраза потім стала нашим паролем при зустрічах, коли ми розійшлися по різних редакціях. Тепер вона згадується по-іншому, як формула дикої неправдоподібності того, що відбувається і чого відбуватися, за всіма законами, не повинно. «Але не Коцюк!»

«Але не Коцюк!»

Віталій ЖЕЖЕРА,
Віталій СУДДЯ,
Віктор БРАНИЦЬКИЙ,
Софія СЛАВИНСЬКА,
Дмитро КОНОВАЛОВ — від імені колективу «Голосу України».
Фото Ігоря ПЕТРОВА.

ГОЛОС УКРАЇНИ

Засновник — Верховна Рада України.

252019, м. Київ-19, вул. М. Грушевського, 5. Газета виходить з 1 січня 1991 року.

Головний редактор С. ПРАВДЕНКО.
Редколегія: О. БІЛИК (заст. головного редактора), Л. БРОВЧЕНКО (заст. головного редактора), А. ГОРЛОВ (перший заст. головного редактора), В. ЖЕЖЕРА, В. КРАСНОДЕМСЬКИЙ, С. ПИСАРЕНКО, А. СОЛОНСЬКИЙ, В. СУДДЯ (заст. головного редактора).

Адреса редакції: 252047, Київ-47, вул. Нестерова, 4.

✆ ТЕЛЕФОНИ: для довідок — 441-88-23; телефакс — 224-72-54; відділ реклами — 441-89-34, 441-89-44.
◊ Рукописів не повертаємо.
◊ Листування з читачами — тільки на сторінках газети.

Свідоцтво про реєстрацію періодичного друкованого видання — КВ № 1 від 26.05.1994 р.

◊ За зміст та достовірність інформації у рекламних публікаціях відповідальність несе рекламодавець.
◊ Редакція не завжди поділяє позицію авторів публікацій.
◊ За точність викладених фактів відповідальність несе автор.

Газета виходить 5 разів на тиждень (крім неділі й понеділка) українською і російською мовами. Індекс 60955. Тираж 246106.

Комбінат друку видавництва «Преса України». 252047, Київ-47, проспект Перемоги, 50
1 2 3 4 5 6 7 8 9 0
Зам. 0311124.